

Planeringstrategi – Översiktsplan

Huvuddokument

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Planeringsstrategi - Översiktsplan	Plan	2023-12-14 § 317	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/proc essägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	1	23KS625	
Dokumentinformation		Planeringsstrategin innehåller en bedömning av översiktsplanen ÖP 2030:s aktualitet och fortsatt översiktsplanearbete	
Dokumentet gäller för		Tjänstepersoner och förtroendevalda	

Innehåll

Inledning.....	1
Bakgrund.....	1
Syfte och mål	1
Rutin för framtagande av planeringsstrategin	1
Metod och disposition av dokumentet	2
Piteå kommuns översiktsplan ÖP 2030.....	2
Bedömning av planens aktualitet och fortsatt arbete.....	3
Planens aktualitet utifrån kraven i PBL	3
Sammanfattning	4
Fortsatt översiktsplanering	5

Bilaga

Ändrade planeringsförutsättningar

Inledning

Bakgrund

Den 1 april 2020 ändrades 3 kapitlet i Plan- och bygglag (2010:900). Ändringen innebär att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. För att uppnå detta blir planeringsstrategin det nya verktyget.

Översiktsplanen är ett strategiskt dokument som speglar den politiska majoritetens uppfattning om byggande, mark- och vattenanvändning och hushållning med naturresurser. Planeringsstrategin bidrar till en översiktsplanering som bedrivs kontinuerligt och på så vis kan ändrade förutsättningar fångas.

Att ha en aktuell översiktsplan är viktigt för att ge vägledning vid planering och beslut. Planen måste vara aktuell för att fungera vid såväl egna kommunala beslut om bland annat detaljplaner och bygglov men även andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt Miljöbalk (1998:808). Det är också viktigt att planen är aktuell så att regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden vid exempelvis planering av ny infrastruktur.

Syfte och mål

Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. Om en helhetsbedömning av översiktsplanen genomförs regelbundet blir det också klarlagt om planen och planeringsförutsättningarna ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen. Planeringsstrategin ska redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar som är av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt redogöra kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen.

Rutin för framtagande av planeringsstrategin

Planeringsstrategin ska tas fram och antas av kommunfullmäktige under de två första åren efter ett ordinarie val. Om kommunfullmäktige har antagit en ny översiktsplan inom samma tidsperiod behöver kommunen inte anta en planeringsstrategi också.

Planeringsstrategin kan med fördel påbörjas redan under den kommande hösten efter ett ordinarie val. Det innebär att översiktsplanen utvärderas tidigt under mandatperioden och att en kontinuerlig uppföljning av denna sker. Innehållet och möjliga aktiviteter från planeringsstrategin kan sedan arbetas in i verksamhetsplaner för mandatperioden.

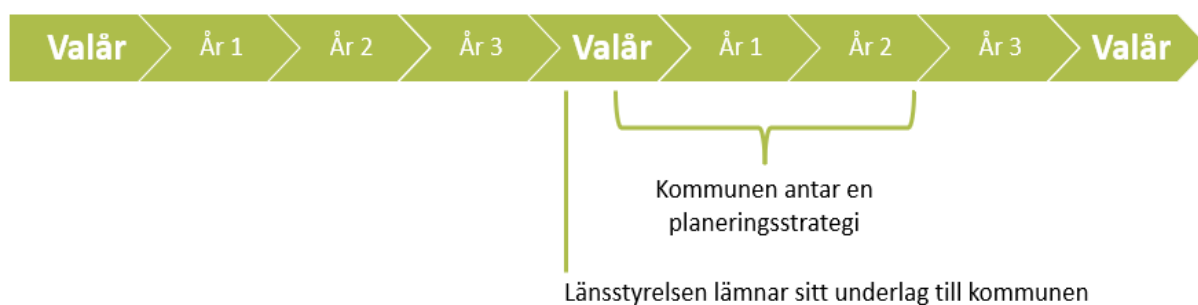

Bild 1. Förslag på rutin och tidsaxel för framtagande av planeringsstrategi.

Metod och disposition av dokumentet

Planeringsstrategin har tagits fram under 2023 av en projektgrupp med tjänstepersoner från förvaltningarna Samhällsbyggnad, Kommunledningsförvaltningen, Kultur, park och fritid, Socialtjänsten och Utbildningsförvaltningen. Arbetet har utgått från innehållskraven i Plan- och bygglag (2010:900) (PBL) för planeringsstrategi samt Boverkets rekommendationer för framtagande av planeringsstrategi.

Enligt PBL 3 kap. 23 § ska kommunen i sin planeringsstrategi ta ställning till:

Ändrade planeringsförutsättningar

- Kommunen ska ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Till sin hjälp har kommunen bland annat länsstyrelsens underlag till planeringsstrategin.

Översiktsplanens aktualitet

- Kommunen ska bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell i förhållande till vissa krav i PBL. Det är översiktsplanen i dess helhet, inklusive eventuella ändringar, som ska bedömas.

Kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen

- Kommunen ska ta ställning till den fortsatta översiktsplaneringen, vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras.

Planeringsstrategin består av detta huvuddokument, där bedömning av planens aktualitet och fortsatt översiktsplanering redovisas, samt en bilaga. I bilagan *Ändrade planeringsförutsättningar* redovisas de ändrade planeringsförutsättningar som ligger till grund för ställningstagandet om översiktsplanens aktualitet och som utgör medskick till fortsatt arbete och framtagande av ny översiktsplan.

Piteå kommuns översiktsplan ÖP 2030

Piteås nuvarande översiktsplan ÖP 2030 antogs den 19 december 2016. Planen aktualiserades den 22 mars 2021. Till denna hör tematiska tillägg, planer/strategier och fördjupningar. Utöver detta har kommunen även ett flertal andra styrdokument som har betydelse för översiktsplaneringen.

ÖVERSIKTSPLAN ÖP 2030 (2016/2021) Mark- och vattenanvändningskarta Planstrategi Bilagor: Planeringsunderlag, Konsekvensbedömning samt Särskilt utlåtande			
Tematiska tillägg	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) (2020/2021)		Vindbruksplan (2014)
Tillhörande planer/strategier	Trafikstrategi (2016/2021)	Bostadsförsörjningsplan (2016/2023)	Klimat och energiplan: - Klimat och energistrategi - Kommunal energiplan (2016/2021)
Fördjupningar (FÖP)	Fördjupad översiktsplan för landsbygdscentra (2018) Fördjupad översiktsplan för stadsdelcentra (pågående)		

Tabell 1. Översiktsplanens delar. Årtal inom parentes visar antagande år och år för senaste aktualisering/revidering.

Översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta redovisar grunddragen av den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. En uppföljning av utpekanden avseende bostäder genomförs löpande i *Handlingsplan ÖP 2030*.

Sedan antagande av ÖP 2030 har fördjupad översiktsplan (FÖP) för fem landsbygdscentran tagits fram. Arbetet med FÖP för tre stadsdelscenran pågår. *Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)* reviderades 2021. En revidering av *Vindbruksplan* pågår med målsättning att antas under 2023. En revidering av *Bostadsförsörjningsplan* är genomförd 2023. Arbeta pågår även, med uppstart under 2023, att ta fram en fristående *trafikstrategi*, som i dagsläget är integrerad i översiktsplanen. *Klimat och energiplan* finns med i ÖP 2030 som två delar av tre. Strategin som ligger i ÖP 2030 arbetas efter

och den kommunala energiplanen, som temaområdet i planeringsunderlaget till ÖP 2003 utgör, behöver uppdateras. Den tredje delen är *Handlingsplan för miljö, klimat och energi* som ska revideras under 2023/2024. Samtliga ovan nämnda dokument bedöms som aktuella, under framtagande eller pågående revidering.

Bedömning av planens aktualitet och fortsatt arbete

Planens aktualitet utifrån kraven i PBL

Enligt Plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) 3 kap. 23 § ska kommunfullmäktige i planeringsstrategin bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §. Nedan följer en redovisning av innehållskraven i relation till ÖP 2030.

3 kap. Översiktsplan

Översiktsplanens innehåll

- 3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta.
Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Lag (2020:76).
- 4 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för sådana beslut som avses i 2 § andra stycket. Riksentressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken ska alltid redovisas.
Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att
 1. riksentressen ska tillgodoses,
 2. gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas, och
 3. förhållanden av väsentlig betydelse i övrigt bör beaktas. *Lag (2020:76).*
- 5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå
 1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
 2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
 3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
 4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
 5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelserna, och
 6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.*Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen. Lag (2020:76).*

ÖP 2030 bedöms aktuell utifrån kraven i PBL ovan. ÖP 2030 uppfyller kraven i 3§. Förtydliganden behöver göras utifrån 4§ och hur kommunen säkerställer att miljökvalitetsnormerna följs och hur kommunen avser arbeta med dessa mer kontinuerligt. ÖP 2030 uppfyller kraven i 5§.

Dessa krav är de lägsta krav som ställs på en översiktsplan. Utöver dessa kan kommunen vidare fylla sin översiktsplan utifrån kommunens egna ambitioner, utmaningar och möjligheter.

Sammanfattning

Den samlade bedömningen är att Piteå kommuns översiktsplan ÖP 2030 är aktuell i vissa delar och behöver aktualiseras i andra. Kommunen behöver upprätta en ny översiktsplan med nuvarande plan som grund. Det finns behov av att ändra delar av befintlig plan, med nedanstående tabell som utgångspunkt. Hänsyn bör även tas till de ändrade planeringsförutsättningar och medskick till fortsatt översiktsplanering, som identifierats och redovisas i bilaga. Hänsyn behöver även tas till länsstyrelsens underlag. Arbetet med ny översiktsplan är i uppstart, för att möta tidsperspektivet i ÖP 2030.

Planeringsstrategin medför inte att översiktsplanen ändras. En ändring av inriktning eller ställningstaganden i en översiktsplan behöver följa processen att ta fram eller ändra en översiktsplan enligt PBL. Planeringsstrategin resulterar i ett underlag inför framtagande av ny översiktsplan samt utgör ett nedstamp i nuläget och en omvärldsbevakning gällande vad som har hänt sedan Piteå kommun senast antog sin översiktsplan.

För att sammanfatta de olika delarna i planeringsstrategin kan några punkter nämnas särskilt för att bedöma översiktsplanens aktualitet:

Krav PBL	ÖP 2030 uppfyller innehållskraven i Plan- och bygglag (2010:900) 3 kap. och bedöms i detta avseende vara aktuell. Förtydliganden av kraven kan dock göras dels utifrån miljökvalitetsnormerna, dels utifrån kommunens egna ambitioner, möjligheter och utmaningar.
Lagstiftning, riksintressen, allmänna intressen och styrande dokument	Sedan ÖP 2030 antogs har det skett förändringar av lagstiftningar, riksintressen, allmänna intressen och kommunala styrande dokument som har betydelse för översiktsplaneringen, som bland annat berör utpekanden i mark- och vattenanvändningskartan. Länsstyrelsens underlag till kommunens planeringsstrategi lyfter flertalet förändringar och intressen som behöver förtydligas i översiktsplanen. Vidare har kommunen genomfört, och nu genomför, fördjupade översiktsplaner och tillägg som påverkar översiktsplanens aktualitet, där inriktningar och den mark- och vattenanvändningskarta som fastställts i ÖP 2030, behöver justeras utifrån de ändringar som genomförts.
Tidplan	Översiktsplanering bör ha en lång tidshorisont. Visioner, målbilder och vägen dit bör vara långsiktiga och hålla över tid. ÖP 2030 tar sikte på år 2030. Arbetet med ny plan har påbörjats i tid för att möta upp det tidsperspektivet.
Befolkningsmål	Piteå kommun har, sedan antagandet av ÖP 2030, ett nytt befolkningsmål som tar sikte på 50 000 invånare år 2040. Översiktsplanen, tillsammans med riktlinjer för bostadsförsörjningen, ska planera för att skapa bästa möjliga förutsättningar för befolkningstillväxt genom bland annat bostadsändamål. Fler bostäder och möjlighet till verksamheter ska skapas samtidigt som befintliga värden tas till vara och stärks. Inriktningar och strategier i planen samt utpekanden i mark- och vattenanvändningskartan behöver ta höjd för det nya befolkningsmålet.
Mark och vattenanvändning	Genomförandet av kommunens översiktsplan handlar i mångt och mycket om mark- och vattenanvändningen. Vid framtagande av en ny plan behöver en översyn göras av utpekanden i mark- och vattenanvändningskartan. Utpekanden behöver lyftas bort och tillkomma. Ändringar kan behöva göras utifrån den politiska majoritetes vilja men även utifrån ändrade planeringsförutsättningar, som i sin tur innebär ändringar för befintliga utpekanden. Markbehov som idag saknas, såsom skola och särskilt boenden för äldre, behöver lyftas in. Genom att följa upp, utvärdera och arbeta med de utpekade områdena i mark- och vattenanvändningskartan får kommunen en bild av om utvecklingen i kommunen följer den inriktning som anges och om det ges förutsättningar för en samhällsutveckling och exploatering utifrån ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. Detta kan fortsatt göras i en handlingsplan till översiktsplanen, där utpekade områden för bostäder i dagsläget följs upp. Liknande uppföljning för andra utpekanden kan också arbetas in i handlingsplanen.

	Se uppföljning av nuvarande utpekanden i bilaga <i>Ändrade planeringsförutsättningar</i> .
Inriktningar och strategier	De inriktningar och strategier som står skrivna i ÖP 2030, som visar var kommunen vill och hur kommunen ska ta sig dit, bedöms i stort sett som aktuella och flertalet av dessa arbetas efter i den fysiska planeringen. Se utvärdering av strategierna i bilaga <i>Ändrade planeringsförutsättningar</i> . En översyn av inriktningarna bör göras vid en revidering av ÖP 2030. Detta för att bedöma om inriktningarna fortfarande spegla den politiska majoritetens vilja, eller om de behöver ändras, så att planeringen och utvecklingen i kommunen följer den inriktningen.

Tabell 2. Bedömning av planens aktualitet

Fortsatt översiktsplanering

I ÖP 2030 pekades ett antal fortsatta arbeten ut. En uppföljning av dessa har gjorts i bilaga *Ändrade planeringsförutsättningar*.

I bilagan till detta dokument redovisas medskick till fortsatt översiktsplanering och ny översiktsplan, under den i dokumentet återkommande rubriksättningen *Fortsatt översiktsplanering*. Utöver detta ska översiktsplanarbetet, till framtagandet av nästa planeringsstrategi särskilt inriktas på följande arbete:

Påbörjade arbeten

Nya styrdokument

- **FÖP Stadsdelcentra**

I ÖP 2030 ingår fördjupade översiktsplaner för stadsdelcentra; Öjebyn, Munksund och Bergsviken som fortsatt arbete. Arbeta med dessa pågår under 2023 och 2024.

- **Stationsplats Norrfjärden**

I Trafikverkets planering av Norrbottenbanan, sträckan Skellefteå-Luleå, ska lokalisering av en regionalstågsstation mellan Piteå och Luleå studeras närmare. Norrfjärden är ett av alternativen som studeras och även det som Piteå kommun förespråkar. En regionalstågsstation skulle ge både Piteå kommun och Norrfjärden med omnejd stora möjligheter att utvecklas. Beslutet om att anlägga ett stationsläge i Norrfjärden ägs av Trafikverket men kommunen förbereder en ortsutveckling som kan nyttja stationens potential. Till följd av ett potentiellt stationsläge har förutsättningarna för Norrfjärdens utveckling förändrats vilket skapat behov av att revidera den fördjupade översiktsplanen som antogs 2018.

- **Planprogram Nördfjärden**

Planprogram för Nördfjärden pågår. Närhet till natur, vatten och centrum ger området runt Nördfjärden en unik karaktär som inte återfinns någon annanstans inom Piteås centrala delar. Platsens läge uppfattas av många som attraktivt, både hos exploatörer och invånare i Piteå kommun. För att kunna visa potential för en långsiktig utveckling av området runt Nördfjärden tas ett planprogram fram där en balans mellan utveckling och bevarande behöver framgå. Området har stor potential till stadsnära och naturnära bostadsbyggande. Nördfjärden har i jämförelse med Sörfjärden ett kortare tidsperspektiv för genomförande, eftersom området inte ligger inom Norrbottenbanans korridor, vilket Sörfjärden gör.

- **Planprogram Sörfjärden**

Planprogram för Sörfjärden pågår och har som mål att tydliggöra hur Piteå kommun vill att området runt Sörfjärden ska utvecklas och förvaltas. För området finns höga ambitioner på tillskapande av upp till 1 000 nya bostäder. Området har ett attraktivt läge med närhet till vattnet och stadskärnan och är en knutpunkt för infrastrukturen in till centrala Piteå. Vidare är en stor del av området inom Norrbottenbanans utredningskorridor och planprogrammet bidrar därför till arbetet med Norrbottenbanan. Sörfjärden har i jämförelse med Nördfjärden ett längre tidsperspektiv för genomförande, eftersom området ligger inom Norrbottenbanans korridor och många frågor behöver därför takta tillsammans.

- **Vattentjänstplan**

Den 1 januari 2023 förändrades lagen om allmänna vattentjänster (LAV) med krav på en vattentjänstplan. Planen, som ska vara på plats redan vid utgången av 2023 genom beslut i kommunfullmäktige, ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Utgångspunkten i vattentjänstplanen är de befolkningsmål och prognoser som ÖP 2030 har fastställt. I samband med uppdatering av det bör vattentjänstplanen ses över avseende framtida kapacitetsbehov.

- **Program för glesbygdsutveckling**

I ÖP 2030 antogs fortsatt arbete som innebär att ett program för glesbygdsutveckling ska arbetas fram. Program för glesbygdsutveckling är ett tillhörande program till ÖP 2030. Programmet, som är under framtagande 2023, handlar uteslutande om Markbygden och identifiera vilka utvecklingsmöjligheter som finns i området. Programmet innebär vissa förändringar i mark- och vattenanvändningskartan. Utpekanden i området kan komma att innebära tillkommande utpekanden exempelvis vandringsleder och tysta områden.

- **Arkitekturpolicy**

Under framtagande med uppstart 2023.

- **Trafikstrategi**

Piteå kommuns trafikstrategi utgörs idag av ÖP 2030. Under 2023 och 2024 ska en fristående trafikstrategi tas fram i syfte att skapa förutsättningar och tydliggöra vilka prioriteringar kommunen ska ha inom ett hållbart transportsystem, ökad säkerhet, tillgänglighet, framkomlighet, aktiv rörelse och jämlikhet. Trafikstrategin syftar även att ge vägledning till kommande program och fortsatt trafikplanering samt ge en strategisk övergripande inriktning för Piteå kommuns framtida trafiksystem. Trafikstrategin är en del av översiktsplaneringen där syftet är att skapa en samlad och långsiktig plan för utveckling av infrastrukturen i Piteå kommun. Resultatet av trafikstrategin behöver arbetas in vid en revidering av ÖP 2030.

Revidering av befintliga styrdokument

- **Vindbruksplan**

Under 2023 pågår en revidering av Piteå kommuns vindbruksplan. Revideringen går främst ut på att revidera planen utifrån den teknikutveckling som sker för vindkraften. Vindkraftverken blir både effektivare och högre vilket föranleder att kommunen behöver ta ställning till var kommunen vill ha eller inte ha framtidens höga vindkraftverk. Revideringen innehåller bland annat en analys av landskapsbilden sett utifrån både bebyggelse och natur. I revideringen tas också ställning till Hav- och vattenmyndighetens havsplaner och hur de påverkar Piteå kommuns fortsatta utpekande av områden lämpliga för vindkraft. Detta kan komma att påverka kommunens ställningstagande och utpekanden om eventuella etableringar av vindkraft i skärgårdsmiljö.

Påbörjas inom kort

Revidering av befintliga styrdokument

- **Riktlinjer för dagvattenhantering**

En uppdatering av riktlinjen är planerad under 2023/2024. Där ses frågor över såsom ansvarsfördelning (kommuninternt/VA-huvudmannen, exploatörer samt fastighetsägare) samt eventuellt införande av krav på föroreningshalter i dagvatten (MKN eller egna riktvärden).

- **Riktlinjer för jordbruksmark**

Framtagande av tydliga riktlinjer för hur jordbruksmark ska bevaras, förstärkas och i förekommande fall beaktas i samband med samhällsutveckling i Piteå pågår med uppstart under 2023.

- **Klimat och energiplan**

Klimat och energiplan ligger i ÖP 2030 som två delar av tre. Strategier ligger i ÖP 2030 och arbetas efter. Den kommunala energiplanen, som temaområdet i planeringsunderlaget till ÖP 2003 utgör, behöver uppdatering. Den tredje delen är Handlingsplan för miljö, klimat och

energi som ska revideras under 2023/2024. En möjlighet vid framtagande av en ny översiktsplan är att lyfta in strategier och mål i handlingsplanen och lyfta ut de från planen, för att skapa tydlighet.

Nya styrdokument

- **Grönplan**
Det finns ett behov av att få en helhetsbild av kommunens grönstruktur kopplat till sociala och ekologiska värden samt frågor kopplat klimatet och det exploateringsstryck som finns på kommunens rekreations- och grönområden. En grönplan med ställningstaganden och riktlinjer ökar kommunens möjlighet att både utveckla och bevara viktig grönstruktur.
- **Stadsmiljöprogram**
I ÖP 2030 listas stadsmiljöprogram som fortsatt arbete och styrdokument som ska tas fram. Stadsmiljöprogrammet utgörs idag av flera olika antagna riktlinjer och program (*Riktlinjer för bebyggelse*, *Riktlinjer för skyltning* och *Riktlinjer för uteserveringar* samt gestaltungsprogrammen *Stadens ljus* och *Stadens golv*) som finns samlade på kommunens hemsida. Ett enhetligt, samlat stadsmiljöprogram saknas. Behov finns av att ta fram ett sådant dokument, som även tar ett vidare fokus än endast centrala Piteå, och anta detta politiskt.
- **Planprogram Fårön**
I ÖP 2030 pekas utredningsområden för bebyggelse ut på Fårön. För att underlätta ett eventuellt framtida detaljplanearbete föreslås ett planprogram tas fram där mål och utgångspunkter för vidare planering framgår.

Övrigt utvecklingsarbete

- **Handlingsplan ÖP 2030**
Ett arbete pågår med revidering av delar av Handlingsplan ÖP 2030, där alla utpekanden och de utvärderingskriterier som används i handlingsplanen ses över. I revideringen uppdateras både de kriterier som används och den värdering som är gjord så att de eventuella förändringar tas hänsyn till. I kriterierna tas nu även ett samhällsekonomiskt perspektiv med på ett mer utförligt sätt som värderar vilka samhällsekonomiska konsekvenser varje område medför.
- **Digital översiktsplan**
Arbeta för att geografisk information i översiktsplanen och tillhörande planer ska anpassas till ny svensk standard enligt Boverkets modell. Detta med målsättningen att uppfylla kravet om att översiktsplan som påbörjas från 31 december 2026 ska vara digital.
- **Barnkonventionen och barnperspektivet**
Öka kunskapen om barnkonventionen. Mer fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Utveckla arbete med barnperspektivet i kommunal planering vilket bland annat kan innebära att barnkonsekvensanalyser genomförs.

Ändrade Planeringsförutsättningar

Bilaga till Planeringsstrategi - Översiktsplan

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Ändrade planeringsförutsättningar	Plan	2023-12-14 § 317	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/proces sägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	1	23KS625	
Dokumentinformation		Redovisning av ändrade planeringsförutsättningar som ligger till grund för ställningstaganden i huvuddokument Planeringsstrategi – Översiktsplan.	
Dokumentet gäller för		Tjänstepersoner och förtroendevalda	

Innehåll

Ändrade planeringsförutsättningar.....	1
Genomgång av nationell lagstiftning samt statliga och mellankommunala intressen	1
Länsstyrelsens underlag till planeringsstrategi	8
Nya styrdokument, rutiner och övrigt av intresse för översiktsplanen	8
Strategiska målområden	8
Styrdokument	9
Rutiner och övrigt av intresse för översiktsplanen	13
Uppföljning strategier	17
Bostäder och byggande.....	17
Gestaltning.....	18
Grönstruktur	19
Kultur och fritid.....	19
IT-kommunikation.....	19
Avfallshantering och VA-försörjning.....	20
Kulturmiljö	20
Uppföljning utpekanden ÖP 2030.....	27
Uppföljning utpekat fortsatt arbete ÖP 2030	28

Ändrade planeringsförutsättningar

Genomgång av nationell lagstiftning samt statliga och mellankommunala intressen

Enligt Plan- och bygglagen (2010:900) 3 kap. 23 § ska kommunfullmäktige i planeringsstrategin ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Till sin hjälp har kommunen länsstyrelsens underlag till planeringsstrategi. Underlaget redovisar vilka statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget anges också om delar av länsstyrelsens granskningsyttrande inte längre gäller.

Nedan följer en redovisning av nationella lagar samt statliga och mellankommunala intressen som har tillkommit eller ändrats sedan ÖP 2030 antogs.

Barnkonventionen

I och med att FN:s barnkonvention den 1 januari 2020 blev svensk lag; Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, kräver barnperspektivet ännu större plats än tidigare i den kommunala planeringen.

Fortsatt översiktsplanering: Kommunen behöver göra tydliga ställningstaganden i översiktsplanen kopplat till barnperspektiv. Att genomföra barnkonsekvensanalys i översiktsplaneringen är också ett sätt att göra överväganden gällande barnets bästa och få in barnens perspektiv och barnperspektivet i planeringen.

Plan- och bygglagen och Plan- och byggförordningen

Den 1 augusti 2018 ändrades Plan- och bygglag (2010:900) (PBL) och Plan- och byggförordning (2011:228) (PBF). Syftet med ändringarna i PBL är att förbättra beredskapen i kommunerna för klimatförändringar. Ändringarna i PBF innebär att kommunernas översikts- och regionplaner ska bli digitala. De nya kraven innebär att alla översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Fortsatt översiktsplanering: I ÖP 2030 har hänsyn tagits till risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatförändringar samt hur risker för dessa skador kan minska eller upphöra. Vid framtagande av ny översiktsplan kan detta dock tydligare beskrivas samt uppdateras. Kommunen behöver även följa den digitala utvecklingen av översiktsplaner.

Bostadsförsörjningslagen

Den 1 oktober 2022 trädde ändringar i Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar i kraft. Det nya är att uppgifterna i riktlinjerna ska grundas på en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Det innebär att kraven på analysen som ska ligga till grund för uppgifterna i riktlinjerna får en tydligare inriktning mot bostadsbristen i kommunen.

Fortsatt översiktsplanering: Kommunen ska genomföra denna analys med stöd av underlag som Boverket förser kommunen med. Underlaget finns tillgängligt via Boverkets hemsida.

Miljöbalken

I januari 2018 började ett nytt sjätte kapitel i Miljöbalk (1998:808) gälla, som innebär förändringar för miljöbedömningar av planer som upprättas enligt Plan- och bygglagen (2010:900). Det främsta syftet är att skapa ett tydligare och mer ändamålsenligt regelverk med en lättare struktur, som följer stegen i miljöbedömningsprocessen.

Fortsatt översiktsplanering: En miljökonsekvensbeskrivning ska göras vid framtagande av ny översiktsplan. Processen med strategisk miljöbedömning behöver följa med och pågå integrerat under planprocessen. Vidare bör kommunen göra en uppföljning och utvärdering av vilka miljökonsekvenser som genomförandet av ÖP 2030 har medfört.

Socialtjänstlagen

Nuvarande Socialtjänstlag (2001:453) har utretts sedan 2017. Utredningen har lämnat sitt förslag till regeringen; *Hållbar socialtjänst - En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47)*. Det är i dag inte klart när ett förslag och därmed beslut kommer. Kort kan följande utläsas som berör samhällsplaneringen; medverkan i samhällsplaneringen betonas och förstärks där socialtjänsten ska bidra med kunskap kring sociala aspekter och tillgänglighet. I förslaget betonas även en hållbar socialtjänst och social hållbarhet med bland annat barnperspektivet i samverkan med skolan, tillgänglighet, trygghet och inkluderande.

Fortsatt översiktsplanering: Socialtjänsten medverkan i fortsatt översiktsplanering är viktigt inte minst ur aspekterna som nämns ovan men även för att bidra med kunskap om och behov av markutpekanden för socialtjänstens behov, som idag saknas i översiktsplanen.

Vattenmyndighetens förvaltning

Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, som är juridiskt bindande enligt Miljöbalk (1998:808), ska är ett övergripande planeringsdokument som ska ligga till grund för statliga och kommunala myndigheters överväganden och tillämpning av olika styrmedel, som behövs för att följa miljö kvalitetsnormerna (MKN).

I samband med ny förvaltningscykel har även statusklassning av vattenförekomster uppdaterats, sedan planeringsunderlaget till ÖP 2030 antogs, som finns i databasen VISS. Om tillståndet är sämre eller riskerar att bli sämre än den MKN som ska uppnås, omfattas vattenförekomsten av åtgärder enligt åtgärdsprogrammet, som syftar till både återställande och förebyggande åtgärder. De vattenförekomster inom kommunen som har sämre status än MKN behöver åtgärder planeras för och förebyggande mått tas i samband med fysisk planering. Genom att lyfta vattenfrågorna och ta hänsyn till MKN för yt- och grundvatten redan i översiktsplaneringen ges vägledning för det efterföljande arbetet med att ta fram detaljplaner och områdesbestämmelser.

Fortsatt översiktsplanering: Kommunen bevakar aktivt de vattendrag som har lägre statusklassning jämfört med uppsatt MKN för att planera och förebygga att ytterligare belastning tillkommer som riskerar att försämma MKN eller i vissa fall i syfte att förbättra densamma med hjälp av kompensationsåtgärder. Det är av stor vikt att vid planeringen beakta och ta hänsyn till den kumulativa påverkan på recipienterna.

Hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning och erosion

Dricksvatten

EU:s nya dricksvattendirektiv¹ från 1 januari 2023 anger särskilda krav som ska vara uppfyllda för vatten avsett att användas som dricksvatten och medlemsstaterna blir skyldiga att rapportera utläckage av dricksvatten till EU-kommissionen. För höga utläckage kan leda till krav på åtgärdsplan.

Kraven på riskbedömning och riskhantering utvidgas och blir obligatoriska. Det kommer att beröra både tillrinningsområden, vattentäkter, vattenverk och hela distributionskedjan ända in i fastigheterna. Det nya direktivet föreskriver gemensamma minimikrav på material som kommer i kontakt med dricksvatten såväl som metoder för testning och godkännande. Antalet ämnen som ska övervakas utökas och vilka metoder som ska användas och vägledande värden beskrivs. Här kan särskilt nämnas PFAS, hormonstörande ämnen som östrogen, bisfenol och selen.

Fortsatt översiktsplanering: PFAS förekommer spritt i samhället och är ett ämne som inte bryts ned över tid. Det innebär att olika mänskliga aktiviteter kring vattendrag kan bidra till spridning av dessa. Någon studie eller provtagning av PFAS i Piteås vattendrag har ej genomförts och därför är kännedomen om förekomst av ämnet låg.

Svensbyfjärdens vattenskyddsområde

Beslut om inrättande om vattenskyddsområde för kommunens huvudvattentäkt, Svensbyfjärden, togs av länsstyrelsen i Norrbotten den 1 november 2022. I ÖP 2030 ligger förslaget till skyddszoner som uppvisar vissa skillnader mot det beslutade området. Den största skillnaden är framför allt en mindre landbaserad sekundär zon, vilken nu i huvudsak sträcker sig som längst ca 100 m från strandkanten.

¹ eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020L2184&from=EN

Fortsatt översiktsplanering: Förslaget som ligger i ÖP 2030 idag behöver justeras mot det beslutade området.

Klimatanpassning

Det förväntas ske en höjning av havsnivån globalt sett, på grund av klimatförändringar, som kommer få stora negativa konsekvenser. På grund av olika geografiska förutsättningar varierar havsnivåhöjningen både globalt och nationellt. Avgörande för Sveriges kustområden är den pågående landhöjningen och den varierar stort. Utifrån SMHI:s rapport² avseende Framtida medelvattenstånd ligger den förväntade havsnivåstigningen till år 2100 på +0,01 m för Piteå kommun. Den höjningen får inga konsekvenser för befintlig infrastruktur, VA-försörjning eller bebyggelse. Bedömningen är att en planering för förhöjda havsnivåer, efter år 2100, behöver inte påbörjas förens runt år 2050.

Fortsatt översiktsplanering: Piteå kommun bedriver tillsammans med VA-huvudmannen ett projekt där man planerar att anlägga ett fördröjningsmagasin som en klimatanpassningsåtgärd för att minimera risken för översvämning i centralt belägna områden i staden. Området har reviderad detaljplan, projektering pågår och planeras att anläggas 2024/2025.

Skyfallsanalys med klimatkfaktor och med ett 100-års regn i beaktande är genomförd sedan tidigare och utgör ett viktigt planeringsunderlag för såväl den översiktliga planeringen som detaljplanläggningen. I Piteå kommuns kommande vattentjänstplan, som planeras antas under 2023, är en av åtgärderna att förnya skyfallsanalysen med avseende på de förändringar som skett i bebyggelsen sedan den genomfördes samt att även beakta ytterligare ett kraftigare regn, dvs <100–1 000 års-regn.

Erosion

SGU har karterat följande planeringsunderlag sedan ÖP 2030 antogs; finkorniga jordarter med förutsättning för kvicklera, samt stränders erosionsrisk.

Fortsatt översiktsplanering: Underlagen behöver tas i beaktning i kommande översiktsplanering.

Luftkvalitetsdirektiv

EU har två direktiv³ som innehåller regler om luftkvaliteten inom EU. Luftkvalitetsdirektiven innehåller gräns- och målvärden för ett antal luftföroreningar. Värdena anger den lägsta godtagbara luftkvalitet som är möjlig att uppnå, för att skydda människors hälsa och miljö. Medlemsländer är skyldiga att klara gränsvärdena till vissa bestämda datum. Länderna ska även arbeta för att nå fastställda målvärden. Direktiven innehåller dessutom regler och principer för hur länderna ska kontrollera luftkvaliteten, erbjuda information till allmänheten samt åtgärda identifierade problem.

Fortsatt översiktsplanering: I takt med att Piteå utvecklas och växer ökar kraven på transportinfrastruktur och miljö. I vissa områden blir det mer utmanande att klara de lagstadgade krav som ställs på luftkvaliteten, framför allt gällande kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) och aktiva åtgärder behöver göras redan i tidigt planeringsskedet.

Naturmiljö

Områdesskydd

Sedan ÖP 2030 antogs har naturreservat tillkommit i Piteå; Låssbäcken (ett mindre skogsreservat med naturvärden) och Kallfjärden (ett större skärgårdsreservat med höga rekreationsvärden).

Fortsatt översiktsplanering: Det är idag ont om skyddade naturområden i Piteå som är tätortsnära. Utredning av utpekande bör göras i mark- och vattenanvändningskartan och hänsyn till dessa tas vid fortsatt översiktsplanering.

Fridlysta och rödlistade arter

Rödlistan för Sverige, från år 2020, visar på att andelen rödlistade arter ökar jämfört med tidigare och många arter har också förflyttats till högre hotkategorier. Jord- och skogsbruk är de största orsakerna till den nedåtgående trenden. Både bland de skogslevande arterna och bland de arter som är knutna till

² [Framtida medelvattenstånd | SMHI](#)

³ [EUR-Lex - 02008L0050-20150918 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#) och [EUR-Lex - 02004L0107-20150918 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

jordbrukslandskapet är omkring 20% rödlistade. Artutarmningen ger minskad biologisk mångfald och påverkar i allt högre grad vårt behov av ekosystemtjänster så som pollinering och vattenrening.

Fortsatt översiktsplanering: Områden som är särskilt viktiga för fridlysta och rödlistade arter behöver lyftas fram mer i kommande översiktsplanering.

Ekologiskt känsliga områden

Miljöbalk (1998:808) 3 kap 3 § anger att mark och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. För att underlätta skyddet av dessa områden ska de pekats ut och beskrivas inom ramarna för kommunens översiktsplan.

Ekologisk särskilt känsliga områden (ESKO) är områden som har ekologiska funktioner som är särskilt känsliga för störningar och ingrepp. Exempel på detta är:

Vatten- och markområden belastade av näringsämnen och/eller miljöföroreningar:

- Sjöar och vattendrag med av vattenmyndigheten fastställd miljökvalitetsnorm
- Havsområden, havsvikar, havssund, stora farleder och hamnområden med höga halter av fosfor och kväve, begränsad vattenomsättning, höga metallhalter i bottensediment eller syrebrist i djupområden.
- Markområden med avloppsutsläpp från oreglerad bebyggelse som blivit så betydande att en fortsatt exploatering kan äventyra vattenförsörjning och eventuellt medföra olägenhet för människors hälsa. Även områden vars grundvatten påverkas av industri, avfallsanläggningar, bergtäkter eller liknande.

Områden inrymmande växt- och djurarter som är rödlistade:

- Mark- och vattenområden som hyser rödlistade växter och djur, såsom kalkrika marker, hög andel lövträd och orörda gamla skogar med död ved.
- Slåtterängar och naturbetesmarker

Områden särskilt ekologiska värden:

- Nyckelbiotoper
- Häcknings-, rast- och övervintringsområden för sjöfågel; sjöar, skärgårdsvikar och -fjärdar
- Lek- och uppväxtområden för fisk i skärgården, bland annat grunda vikar
- Öppna sandmarker
- Kustvattendrag som mynnar i havet och deras mynningsområden
- Våtmarker såsom mossar, kärr, rikkärr, sumpskogar, fuktängar och strandängar

Fortsatt översiktsplanering: Det saknas en heltäckande kartläggning av ESKO i Piteå. I fortsatt arbete med översiktsplaneringen bör en inventering göras av ESKO, bland annat gällande grunda havsvikar. En handfull grunda havsvikar i kommunen har identifierats men en heltäckande inventering bör göras. Länsstyrelsen har utfört inventeringar av grunda havsvikar där resultatet bör inarbetas i översiktsplan.

Invasiva främmande arter

Invasiva främmande arter är arter som har flyttats från sin naturliga miljö av människan och som i sin nya miljö sprider sig snabbt och kan orsaka stor skada på biologisk mångfald, ekosystem, jordbruk, skogsbruk och människor och djurs hälsa, samt leda till ekonomisk förlust.

Förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter är utgångspunkten för regleringen av invasiva främmande arter. EU-förordningen är direkt tillämplig för alla i Sverige. Det innebär att myndigheter, kommuner, fastighetsägare, villaägare och andra har ett ansvar och en skyldighet att följa reglerna för att hindra spridning av de invasiva främmande arterna på EU:s förteckning. Fastighetsägare är skyldiga att ta bort en sådan art om den finns på den egna fastigheten.

Fortsatt översiktsplanering: Strategier, förhållningssätt och åtgärdsplaner för invasiva främmande arter bör utarbetas inom ramen för översiktsplaneringen, såsom i tematiskt tillägg som en grönplan.

Kultur

Norrbottens kulturplan 2023–2026

Norrbottens kulturplan beskriver vilken utveckling av kulturlivet Region Norrbotten vill arbeta för de kommande åren. Kulturplanen ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås och tydliggöra Region Norrbottens kulturpolitik. Region Norrbottens strategiska utvecklingsområden för kulturplaneperioden är gestaltad livsmiljö, kulturella kreativa näringar och digitalisering. Valet av områdena ligger i linje med den gröna omvandlingen av samhället, industrin och näringslivet där kulturlivet kan spela en avgörande roll för att locka nya människor att arbeta, bo och leva i Norrbotten.

Regionen vill bidra till ökad kunskap om politikområdet gestaltad livsmiljö samt arbeta för att fler kommuner i Norrbotten antar ett kulturmiljöprogram för kommunal samhällsplanering. De vill även stötta kommunerna i arbetet med offentlig konstnärlig gestaltning och arbeta för att fler kommuner i Norrbotten antar enprocentregeln.

Fortsatt översiktsplanering: En av strategierna i ÖP 2030 är att vid nybyggnation samt om- och tillbyggnad av fastigheter, som genomförs av kommunen och privata entreprenörer, bör minst en procent av byggkostnaden avsättas till konstnärlig utsmyckning och gestaltning. Fortsatt arbete för att hitta organisatoriska former för genomförandet återstår. Urvalet av konstnärer är stort, viktigast är att budgetmedel avsätts för ändamålet redan på planeringsstadiet. Behov finns av att förtydliga att enprocenten ska gå till nyproduktion av konst; ett platsspecifikt verk utfört av en konstnär. Bevarande av äldre konst, design, arkitektur eller anläggningsarbete ingår inte i enprocentregeln. Vidare ställs kravet idag endast vid exploatering på kommunal mark. Ställningstagande om privat mark bör göras.

Sociala aspekter

Folkhälsa

Riksdagen beslutade i juni 2018 om ett omformulerat folkhälsomål och en reviderad målstruktur för folkhälsopolitiken. Syftet var att skapa en mer långsiktig och förebyggande struktur för en mer jämlik hälsa för hela befolkningen och som underlättar folkhälsoarbetet på samtliga samhällsnivåer.

En regional folkhälsostrategi har även arbetas fram som antogs av Region Norrbotten, Norrbottens Kommuner samt Länsstyrelsen i Norrbottens län i februari 2018. Till denna har även en regional handlingsplan gällande folkhälsa arbetats fram.

Fortsatt översiktsplanering: Folkhälsa ska fortsatt finnas med som ett perspektiv inom den fysiska samhällsplaneringen. Riktade insatser i folkhälsoarbetet inom den fysiska planeringen är exempelvis utbyggnad av gång- och cykelvägar samt kampanjer för att uppmuntra medborgarna att välja andra färdssätt än bilen samt utveckling av offentliga platser och lokaler för att förbättra tillgängligheten.

Brottsförebyggande

Boverket, Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Länsstyrelsen och polismyndigheten tog i november 2019 fram rapporten Brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv och åtgärder i samhällbyggnadsprocessen (2019:20). Rapporten är ett stöd i hur kommunen kan arbeta med brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder i översiktsplaneringen.

För att säkerställa att kommunerna arbetar med frågorna på ett effektivt och kunskapsbaserat sätt har kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete reglerats i Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Den nya lagen trädde i kraft i juli 2023. Enligt den ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån den ta ställning till behovet av åtgärder samt en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion.

Fortsatt översiktsplanering: Lagändringen innebär att kommunen får ett större ansvar enligt lag för brottsförebyggande arbete, trygghetsfrågor och jobba mer proaktivt med bland annat integration. Den fysisk planering kan bidra genom att ta med trygghets- och säkerhetsperspektiven i planeringen. Frågorna tydliggörs i och med att de tas med i översiktsplaneringen. Livet mellan husen blir viktigt i fortsatt planering, för att behålla befintlig befolkning och för att orten ska vara attraktiv för inflyttning.

Infrastruktur

Norrbottenbanan

Sedan antagandet av ÖP 2030 har arbetet med Norrbottenbanan gått framåt. Norrbottenbanan finns med i den nationella planen för infrastrukturen 2022–2033, där sträckan Skellefteå–Luleå ska planeras och delvis byggas. Arbetet med att färdigställa järnvägsplanen påbörjas under 2023 och förväntas färdigställas kring år 2028.

Fortsatt översiktsplanering: En järnvägsetablering med hållplats i Piteå innebär stora effekter för samhällsutvecklingen och kommer ha stor inverkan på den fortsatta översiktsplaneringen i Piteå. Etableringen påverkar möjligheten för exploatering av både bostäder och verksamheter. Den påverkar även trafikflöden, var och hur folk rör sig. Arbetet med Norrbottenbanans förverkligande sker genom ett regionalt och mellankommunalt samarbete.

Nationell transportinfrastrukturplan 2022–2033

Den nationella planen för transportinfrastruktur beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas. Det är regeringen som beslutar om planen och vilka prioriteringar som ska göras. Trafikverket ansvarar för åtgärderna. Inför varje revidering av planen har kommunen möjlighet att yttra sig på prioriteringar och åtgärder. Piteå påverkas utifrån vilka prioriteringar och åtgärder som beslutas i planen. Det kan påverka kommunens egna möjligheter till utveckling, exempelvis arbetet med Norrbottenbanan samt utifrån kommunens egna prioriteringar med infrastrukturåtgärder.

I planen finns en möjlighet för kommunen att söka bidrag för åtgärder kopplat till en hållbar stadsmiljö, så kallat Stadsmiljöavtalet.

Fortsatt översiktsplanering: Piteå kommun har under 2021 erhållit stöd för att främja hållbara stadsmiljöer från Stadsmiljöavtalet, med fokus på cykel. Under 2023 har kommunen sökt och beviljats medel för åtgärder fram till 2027.

Länstransportplan 2022 - 2033

Länstransportplanen är framtagen på uppdrag av staten och är, tillsammans med Trafikverkets nationell plan, en del av den långsiktiga planeringen av infrastrukturinvesteringar. Målet med länstransportplanen är att utifrån Norrbottens förutsättningar utveckla och upprätthålla goda och hållbara transporter i länet.

Länsplanen täcker länsvägar och de riksvägarna som inte ingår i det nationella stamvägnätet, samt gång, cykel och kollektivtrafik. Varje län tar fram en åtgärdsplan för i sin region. Trafikverket utför det som har beslutats.

Fortsatt översiktsplanering: Inför varje revidering av länstransportplanen har Piteå kommun möjlighet att yttra sig på prioriteringar och åtgärder. Piteå kommun påverkas utifrån vilka prioriteringar och åtgärder som beslutats. Det kan påverka kommunens möjlighet till utveckling, exempelvis har projektet Vitsand-Svensbyn (väg 373) möjliggjort hållbara resesätt mellan Svensbyn och Piteå centrum vilket bidrar till attraktiviteten till området kan öka som i sin tur kan ge kommunen möjlighet att satsa mer på området. Länstransportplanen påverkar även kommunens prioriteringar med infrastrukturåtgärder då dessa kan behöva samspela.

Regionalt Trafikförsörjningsprogram Norrbottens län

Trafikförsörjningsprogrammet redovisar de behov, mål och utmaningar som den samlade kollektivtrafiken i Norrbotten står inför. Den beskriver hur kollektivtrafiken kan utvecklas under de kommande åren och vilka insatser som behöver genomföras inom olika områden, bland annat teknisk utveckling, miljö och tillgänglighet. Under 2023 pågår en revidering av befintligt program som syftar till att vidareutveckla kollektivtrafiken i länet och stärka den inför framtiden.

Fortsatt översiktsplanering: Piteå kommun berörs idag av detta genom den egna stadstrafiken, Piteå stadsbuss, samt lokala såväl som regionala Länstrafiklinjer och fortsätter samverka med Regionala trafikmyndigheten (RKM).

Pågående arbete med kommunens trafikstrategi ska ge underlag till att strategiskt arbeta med tillgänglighetsfrågor utifrån ett helhetsperspektiv, där kollektivtrafiken är en del.

Energi

Energimyndigheten tar tagit fram en nationell strategi för en hållbar vindkraft där utbyggnadsbehovet i Norrbottens län pekas ut till 10 TWh. Länsstyrelsen ska tillsammans med kommunerna vidareutveckla möjligheterna till vindkraftsetableringar i Norrbotten, i syfte att nå effektmålet 10 TWh.

Sedan framtagandet av den nationella strategin för vindkraft har det tillkommit många industrier i Norrbotten som kräver mer än det utpekade effektbehovet. Piteå har i stor mån bidragit till effektmålet för Norrbotten i och med möjliggörandet av de stora vinbruksetableringarna i Markbygden.

Regeringen har fattat beslut om Havs- och vattenmyndighetens (HaV) havsplaner. Havsplanen för Bottniska viken redovisar att i området ges företräde för riksintresse för totalförsvaret och riksintresse för sjöfart framför riksintresse för vindbruk. Ny havsplan för Bottniska viken ligger ute på remiss med förslag till nya områden för energiutvinning utanför Piteå.

Fortsatt översiktsplanering: Piteå kommun fortsätter följa utvecklingen av den nationella strategin och även länsstyrelsens fortsatta arbete och hur de kan påverka Piteås deltagande i vindkraftsutvecklingen i Norrbotten. Vidare kan HaV:s ställningstagande gällande vindkraft till havs påverka befintliga utpekanden i ÖP 2030. Vid framtagande av ny översiktsplan bör detta beaktas.

Övrigt

Totalförsvaret

Totalförsvaret och samhällets robusthet är viktiga frågor att belysa i översiktsplanen. Samhällets beredskap bör framgå i planen i den mån den fysiska planeringen berörs, exempelvis vad gäller reservvattentäcker och viktig infrastruktur i övrigt. Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som ska belysas i översiktsplanen och är även ett allmänt intresse enligt Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap.

Fortsatt översiktsplanering: Frågor om totalförsvarets intressen och samhällets robusthet behöver få större plats i kommande översiktsplanering och översiktsplan.

Regional utvecklingsstrategi

I Regional utvecklingsstrategi för Norrbotten 2030 (RUS) finns flera inriktningar som kopplar an till den fysiska planeringen och har en viktig roll för fortsatt samhällsplanering i regionen.

Fortsatt översiktsplanering: Översiktsplanering har en viktig roll för inriktningar i strategin så som; hög livskvalité i attraktiva livsmiljöer samt hållbara transporter och tillgänglighet. RUS:en utgör även underlag för Piteå kommuns Näringslivsprogram och det lokala näringslivsarbetet.

Jordbruksmark

Länsstyrelsen tog 2019 fram planeringsunderlag för brukningsvärd jordbruksmark i Norrbotten med syfte att ge länets kommuner en gemensam syn kring värdet av länets jordbruksmark som samhällsresurs över tid.

Det är hårt exploateringstryck på jordbruksmark runt landets alla kommuner. Kommunen har en central roll i den fysiska planeringen och med det följer ansvar för den långsiktiga mark- och vattenanvändningen. Olika intressen vägs samman för bedömning, där jordbruksmark är ett. I Piteå kommun är endast ca 2,6 % av marken som används idag jordbruksmark och kommunen har en självförsörjningsgrad på endast 32 %. Tillgången till jordbruksmark är förutsättningen till en lokal livsmedelsförsörjning i kommunen och länet i stort. Att ta vara på den marken är en del i den omställning som vårt samhälle måste göra.

Fortsatt översiktsplanering: Framtagande av tydliga riktlinjer för hur jordbruksmark ska bevaras, förstärkas och i förekommande fall beaktas i samband med samhällsutveckling i Piteå pågår. Genom att ha ett politiskt antaget dokument blir det tydligt för såväl tjänstemän som andra verksamhetsutövare att veta utgångspunkterna vid exploatering och nyttjande av mark samt eventuell kompensation.

Areella näringar

Areella näringar (jordbruk, skogsbruk, fiskerinäringen, jakten och rennäringen) bedrivs i hela länet och tar stora ytor i anspråk. Översiktsplanen behöver uppmärksamma näringarna, hur möjliga intressekonflikter kan hanteras och peka ut särskilt värdefulla områden för de olika näringarna med

hänsyn till miljömålen; Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

För Piteå är skogsbruket en viktig del i cirkulär ekonomi. De branscher som lever av det som skogen ger är prioriterade i Piteå kommuns tillväxtarbete. Dessa bygger på dels en geografisk tillgång i form av skog, dels kompetens i form av lång erfarenhet samt världsunik forskning på området. Områden som räknas in i denna prioritering är vindkraft i skoglig terräng, energiutvinning av biprodukter från skogen samt utvinning och förädling av skogens råvaror i form av exempelvis massa och virke.

Fortsatt översiktsplanering: De areella näringarna behöver uppmärksammas mer i översiktsplanen.

Länsstyrelsens underlag till planeringsstrategi

Enligt Plan- och bygglag (2010:900) ska länsstyrelsen, i ett underlag till kommunerna, redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget anges hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om länsstyrelsens granskningsyttrande, som lämnades till kommunen vid framtagandet av senaste översiktsplanen, i någon del inte längre gäller.

Fortsatt översiktsplanering: Länsstyrelsens underlag är ett mycket viktigt underlag till Piteå kommuns fortsatta översiktsplanering och inför framtagande av ny översiktsplan. I underlaget lyfts sådant som kommunen behöver beakta och ta med i sin fortsatta översiktsplanering.

Nya styrdokument, rutiner och övrigt av intresse för översiktsplanen

Enligt Plan- och bygglag (2010:900) 3 kap. 23 § ska kommunfullmäktige i planeringsstrategin ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet och bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

Nedan redovisas nya eller ändrade styrdokument och rutiner som tagits fram sedan översiktsplanen antogs, som innebär ändrade planeringsförutsättningar och som därmed behöver beaktas i framtagandet av en ny översiktsplan. I denna del görs även en uppföljning av de strategier som pekas ut i ÖP 2030. Här görs även en uppföljning utpekade områden i ÖP 2030. Detta redovisas i bilaga *Ändrade planeringsförutsättningar*.

Strategiska målområden

Kommunfullmäktige har beslutat om nio övergripande mål samt mål för personal och ekonomi. Av de övergripande målen är fyra mål prioriterade och fem mål är särskilt riktade till nämnder och bolag.

De strategiska områdena är: *Barn och unga, Utbildning, arbete och näringsliv är grunden för all välfärd, Demokrati och öppenhet* samt *Livsmiljö*.

Piteå kommuns vision lyder; *Alla boende i Piteå, utflyttade och mentala pitebor upplever att - det är hit man kommer när man kommer hem.*

Bild 1. Piteå kommuns fyra strategiska områden, nio övergripande mål samt fyra prioriterade mål

Fortsatt översiktsplanering: De strategiska målområdena är högst aktuella att beakta i det kommande översiktsplanarbetet. Tydliga och väl förankrade mål är viktiga i en översiktsplan. Översiktsplanen har lång tidshorisont medan kommunens verksamhetsplanering pågår årligen. Mål behöver formuleras så att målen mellan översiktsplan och verksamhetsplaneringen kan överensstämma, hålla över tid och mandatperioder.

Några av de övergripande målen har sedan antagande av ÖP 2030 ändrats, däribland befolkningsmålet som nu tar sikte på 50 000 invånare till 2040 och som i ÖP 2030 siktar på 46 000 invånare till år 2030.

Styrdokument Planer

Fördjupade översiktsplaner

2018 antog kommunen fördjupade översiktsplaner för fem landsbygdscentra; Jävre, Hortlax, Rognäs/Sjölås, Norrfjärden och Rosvik vilka var utpekade som fortsatt arbete i ÖP 2030.

Fortsatt översiktsplanering: Genomförandet av de fördjupade översiktsplanerna ska fortsatt göras via genomförandeplaner för dessa. Ställningstaganden och utpekanden som görs i fördjupningarna behöver även arbetas in i kommunens översiktsplan.

LIS

I samband med antagande av ÖP 2030 beslutades att ett tematiskt tillägg skulle upprättas, för att utreda och peka ut lämpliga LIS-områden. Planen som nu är antagen pekar ut områden lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS). Ett LIS-utpekande innebär att det finns ett särskilt skäl att hänvisa till vid dispensprövning eller upphävande av strandskyddet inom ett avgränsat område. I denna plan vägs utvecklingsperspektivet mot ett restriktivitet- och hållbarhetsperspektiv, för att peka ut områden där utveckling bedöms kunna ske utan att skada de stora natur- och kulturvärden som finns intill kommunens vatten.

Fortsatt översiktsplanering: Utpekade LIS-områden behöver arbetas in i ÖP 2030 vid framtagande av ny översiktsplan.

Handlingsplan ÖP 2030

Handlingsplanen är en del i det kontinuerliga arbetet med Piteå kommuns översiktsplan ÖP 2030 och syftar till att säkerställa att nå målen i översiktsplanen. Handlingsplanen ska ge riktlinjerna i bostadsförsörjningsplanen genomslagskraft och trygga en bostad för alla i Piteå. Handlingsplanen ska ge en helhetsbild över de i översiktsplanen redovisade bebyggelse- och verksamhetsområden samt identifiera deras förutsättningar för exploatering utifrån ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet; vara underlag för prioritering av de i översiktsplanen redovisade bebyggelse- och verksamhetsområden, placering av samhällelig service samt vara underlag för strategiskt markinköp.

Fortsatt översiktsplanering: Efter framtagandet av planeringsstrategi för översiktsplanen bör även handlingsplanen aktualiseras. Som en del i det kontinuerliga arbete är handlingsplanen även underlag till nästföljande planeringsstrategi. Handlingsplanen har i dagsläget ett tydligt fokus på bostäder och kan utvecklas med ett tydligare fokus även på övriga utpekanden i mark- och vattenanvändningskartan, inte minst verksamhetsområden. Handlingsplanen behöver förankras och antas politiskt.

Plan för klimatanpassning

Plan för klimatanpassning med tillhörande handlingsplan antogs 2021. Syftet med planen och dess genomförande är att Piteå kommun ska stå bättre rustade inför ett framtida klimat. Klimatanpassning handlar om arbetet för att anpassa samhället till ett förändrat klimat och lindra de negativa konsekvenserna av såväl klimatförändringar vi ser idag och i framtiden.

Fortsatt översiktsplanering: Anpassningar utifrån ett förändrat klimat berör många olika områden och är en viktig aspekt vid gestaltning av den fysiska miljön. Piteå kommuns befolkningsmål innebär att ett flertal nya bostäder, förskola, boenden för äldre med flera behöver byggas. När det sker måste hänsyn tas till de risker som klimatförändringarna medför, vilket behöver göras redan vid översiktsplaneringen.

Handlingsplan för förorenade områden

Piteå kommun har tagit fram en handlingsplan som beskriver vilka förorenade områden som finns inom kommunen och hur dessa ska hanteras. Handlingsplanen ska ge förutsättningar för ett mer strategiskt och systematiskt arbete för att uppnå miljömålet Giftfri miljö. Handlingsplanen syftar till att tydliggöra vilka prioriteringar som ska göras, resurser, ansvarsområden, mål för arbetet med förorenade områden samt anger strategi och tidsplan för de aktiviteter som behöver genomföras.

Fortsatt översiktsplanering: Inom Piteå kommun förekommer årligen ett fåtal exploateringsärenden eller andra planärenden som berör förorenade områden. De identifierade förorenade områdena ligger inom områden som kommer att exploateras och behöver utredas i god tid så att dessa inte fördröjer exploateringsprocessen. Det finns sannolikt förorenade områden som förekommer inom Norrbottenplanens planerade dragning. Dessa bör identifieras i ett tidigt skede för att arbetet inte ska bromsas upp längre fram.

Kulturgenomförandeplan

Genomförandeplanen är en övergripande plan som syftar till att nå kommunens övergripande kulturmål: *I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling.* Genomförandeplanen ska användas vid planering av kulturverksamheten i syfte att säkerställa utvecklingen mot kommunens kulturmål. Planen utgår från de utmaningar verksamheterna har och avser säkra färdriktningen mot kulturmålet genom att ge en överblick över kommunens kulturella verksamheter, planerade åtgärder och ansvarsfördelning. Genomförandeplanen omfattar samtliga kulturområden. Förutom ett antal konkretiserande åtgärder styr planen inte på detaljnivå. Tanken är att den ska ligga till grund för utformandet av berörda förvaltnings- och bolags verksamhetsplaner. Planen är den första i sitt slag och omfattar perioden 2023–2026.

Fortsatt översiktsplanering: I kulturgenomförandeplanen har ett flertal åtgärder beslutats vilka ska genomföras inom planperioden. Vad som ingår är att definiera kulturmålet, skapa samsyn om kulturens betydelse för Piteå, lyfta kulturföreningslivet, förbättra marknadsföring och kommunikation avseende kultur, anordna kulturträffar mellan politiker och kommunmedborgare, följa upp och se över måluppfyllelsen samt kartlägga behovet av olika typer av lokaler, tillgängliga lokaler och nya lokaler.

Sistnämnda ovan bör beaktas i alla typer av samhällsplanering, inte minst avseende kommunens attraktivitet. Saknas lämpliga lokaler är risken överhängande att vissa kulturevenemang inte kommer till eller inte kan genomföras i kommunen vilket påtagligt minskar ortens attraktivitet.

Biblioteksplan

Biblioteksverksamheten regleras av Bibliotekslag (2013:801) och Skollag (2010:800) där det framgår att kommunerna ska ansvara för folk- och skolbiblioteksverksamheten samt anta lokala biblioteksplaner som ska styra och reglera verksamheten på kommunal nivå. Kommunens gällande biblioteksplan är antagen för perioden 2020–2023 och en ny plan ska antas för 2024–2027.

I gällande biblioteksplan framgår att biblioteken är en naturlig och självklar del av piteåbornas livsmiljö i livets alla skeden. Kommunens fysiska bibliotek ska därför vara centralt och strategiskt belägna så att biblioteken och bokbussen kan fungera som lättillgängliga mötesplatser. Bibliotekets lokaler ska så långt det är möjligt tillgänglighetsanpassas både för barn och vuxna för att vara en plats dit personer med olika behov kan vända sig. Tillgängligheten ska därtill anpassas och utvecklas i samklang med vad som händer på webben och i kommunikationsformerna på sociala medier.

Fortsatt översiktsplanering: Biblioteksverksamheten är lagstadgad och därför viktigt att ta hänsyn till de fysiska bibliotekens placering i samhällsplaneringen. Biblioteken är inte en utsmyckning utan bedöms vara en samhällsviktig verksamhet som ställer höga krav på tillgänglighet, inte minst i händelse av krig och kris. Att i sken av detta verka för en placering av stadsbiblioteket i ett centralare läge kan vara ett steg i rätt riktning förutsatt att biblioteksverksamhetens bästa står i fokus. Vidare bör utvidgningen av antalet närbibliotek tas i beaktande i samband med planeringen av nya bostadsområden som Stadsutveckling Öster.

Skärgårdsstrategi

Piteå kommun ingår tillsammans med Haparanda, Kalix, Luleå och Skellefteå i en kommunsamverkan med syfte att utveckla Bottenvikens kust och skärgård. Det finns en gemensam skärgårdsstrategi framtagen för perioden 2021–2030. Genom samverkan och gemensamma utgångspunkter och mål strävar kommunerna efter att utveckla en sammanhållen kust och skärgård som ger möjlighet till välmående, ett rikt friluftsliv och unika upplevelser för såväl boende i kommunerna som besökare från andra delar av landet och övriga världen.

Fortsatt översiktsplanering: Sedan antagandet av ÖP 2030 har Bondökanalen tillkommit som är en viktig åtgärd för att möjliggöra en säkrare och kortare sjöväg i Piteås skärgård. Djupmätning av

farleden visar områden med större stenar och bristfälligt djup. På sikt behöver farledsdjupet åtgärdas för att farleden ska kunna nyttjas i framtiden.

Boendeplaner

Socialnämnden antog i november 2021 *Boendeplan 65 år och äldre 2022 – 2030*. I planen framgår att under 2021 har trycket på platser ökat och kö har uppkommit i perioder. Nuvarande byggnation av äldreboendet Skogsgården beräknas vara klart december 2024. Utifrån framtaget prognosunderlag bedöms behovet av platser öka fram till 2030 och behov finns att tillskapa ett nytt särskilt boende för äldre med inflyttning 2027.

I oktober 2021 antog socialnämnden *Boendeplan för bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning 2022–2025*. I planen beslutades att tillskapa en bostad med särskild service vartannat år under perioden 2022 – 2025. Det framgår även att det är och har varit svårt att göra en tydlig prognos för behovet av boendeplatser. Behovet av platser är dock ganska akut och det har under flera år varit kö främst utifrån beslut om boendeplats inom ramen för LSS (Lagens om stöd och service till vissa funktionshindrade).

Fortsatt översiktsplanering: För att underlätta och korta processen av att tillskapa nytt boende oavsett lagrum och målgrupp så behöver mark pekas ut i olika områden i Piteå kommun. Detta i samverkan med socialtjänsten så att området och markytan uppfyller behoven för utpekad verksamhet. Markbehov behöver pekas ut i mark- och vattenanvändningskartan i översiktsplan.

Modell för attraktiv förskola

Förskolans uppdrag regleras i första hand via nationella styrdokument som Skollag (2010:800) och läroplan. Som huvudman för förskolan ansvarar kommunen för genomförandet av det nationella uppdraget. Kommunens styrdokument *Modell för attraktiv förskola* har till syfte att säkerställa kvalitet i verksamheten, skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för densamma samt skapa goda förutsättningar för befolkningsutveckling i kommunen kopplat till förskolans attraktivitet.

Fortsatt översiktsplanering: Utifrån det nationella uppdraget och de kommunala riktlinjerna har det i modellen formulerats ett antal önskvärda förutsättningar för att nå hög måluppfyllelse när det gäller kvalitet i verksamheten samt social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Förutsättningarna är inte absoluta krav utan måste dels vägas samman, dels värderas mot varandra innan en förskoleorganisation fastställs. Förutsättningarna omsätts också i framgångsfaktorer som är mer konkreta.

Inriktningar och strategier i översiktsplanen samt utpekanden av markbehov för förskola/skola behöver tillkomma vid framtagande av ny översiktsplan.

Modell för attraktiv skola

Skolans uppdrag regleras i första hand via nationella styrdokument som Skollag (2010:800), läroplan och kursplaner samt förordningar. Kommunens styrdokumentet *Modell för attraktiv skola* har till syfte att säkerställa kvalitet i verksamheten, skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för densamma samt att skapa goda förutsättningar för befolkningsutveckling i kommunen kopplat till skolans attraktivitet.

Utifrån det nationella uppdraget och de kommunala riktlinjerna har det i modellen formulerats ett antal önskvärda förutsättningar för att nå hög måluppfyllelse när det gäller kvalitet i verksamheten samt social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Förutsättningarna är inte absoluta krav utan måste dels vägas samman, dels värderas mot varandra innan en skolorganisation fastställs. Förutsättningarna omsätts också i framgångsfaktorer, som är mer konkreta. Detta för att öka förståelsen för modellen och därigenom dess styrning.

Sammanfattningsvis innebär det att framgångsfaktorerna ska vara vägledande för Barn och Utbildningsnämndens planering av framtida skolstruktur, men inte absoluta. Modellen öppnar därigenom för lokala avvikelser och möjlighet att ta speciell hänsyn från fall till fall.

Modellen eftersträvar en levande landsbygd i kommunens alla väderstreck. För att säkerställa detta, och samtidigt ge goda förutsättningar för kvalitet i skolverksamheten har kommunen delats in i fyra olika områden/kommundelar. Dessa fyra kommundelar ska ha liknande förutsättningar för att tillsammans utgöra en attraktiv och god skolkommun.

Fortsatt översiktsplanering: Med utgångspunkt i ovanstående modeller, elevprognoser och dåvarande skol- och förskolestruktur påbörjades ett arbete 2012 med att se över skol- och förskolestrukturen i kommunen. 2014 lades en plan fram för skol- och förskolestruktur, *Strukturplan*, i respektive område. De flesta åtgärder som då föreslogs är idag genomförda. Förutsättningarna har idag förändrats och behov finns att revidera skolstrukturplanen.

Inriktningar och strategier i översiktsplanen samt utpekanden av markbehov för förskola/skola behöver tillkomma vid framtagande av en ny översiktsplan.

Program

Program för gång- och cykel

Program för gång- och cykel är ett program som antogs i juni 2022 och gäller till och med december 2026. Syftet med programmet är att tydliggöra hur kommunen ska arbeta vidare för att öka andelen resor till fots eller med cykel. Programmet innehåller tydliga målsättningar och ställningstaganden för att öka andelen som går eller cyklar samt öka attraktiviteten för färdställen. Till programmet finns ett handlingsprogram för utbyggnad som innefattar förslag till åtgärder för att förbättra infrastrukturen för gång och cykel under de kommande fyra åren.

Fortsatt översiktsplanering: Samhällsbyggnad ska använda åtgärdslistorna som underlag vid verksamhetsplanering. Handlingsprogrammet ska ses som ett levande dokument. Finansiella medel och omvärldsläget styr prioriteringen.

En inventering av kommunens gång- och cykelvägar påbörjades under 2022 och pågår fortsatt löpande årligen. Syftet är med inventeringen är att identifiera statusen på kommunens gång- och cykelvägar och är grunden och vilka underhållsåtgärder som behöver utföras.

Näringslivsprogram

Piteå kommuns näringslivsprogram är antaget av kommunfullmäktige i juni 2020 och gäller till och med 2024. Programmets ambition är att bidra till en positiv utveckling för alla företag i Piteå kommun oavsett storlek, geografi, bransch eller företagsform. Arbetet fokuserar på både befintliga företag, nya företag och nya etableringar.

Ett program för etableringar är fastställt av kommunfullmäktige i juni 2022. Etableringsprogrammet är ett komplement till gällande näringslivsprogram och ska ge vägledning i det prioriteringsarbete som löpande sker i samband med externa prospekt och peka ut vilka övergripande prioriteringsgrunder som kommunen arbetar efter.

Fortsatt översiktsplanering: Etableringsarbetets övergripande syfte är att bidra till att Piteå kommun ska uppnå befolkningsmålet. Därutöver ska det stödja de övergripande målen om jämställdhet, mångfald och hållbarhet, samt att Piteå ska vara en attraktiv ort för företagande och Sveriges barnvänligaste kommun.

Åtgärdsprogram för luft

Kommunfullmäktige fastställde i februari 2023 ett åtgärdsprogram för luft och partiklar PM₁₀ för Piteå kommun för att förbättra luftkvaliteten. Under år 2020 var partikelhalten för hög och överskred miljökvalitetsnormen (MKN) för partiklar PM₁₀. I åtgärdsprogrammet redovisas ett antal åtgärder, där vikten att dessa tillsammans säkerställer att MKN inte ska överskrids framöver. Att andas in luftföroreningar påverkar hälsan negativt. De luftföroreningar som är skadligast för hälsan är inandningsbara partiklar, marknära ozon och vissa kolväten.

Fortsatt översiktsplanering: Hänsyn ska tas till luftkvaliteter vid planering av bostäder, infrastruktur och etableringar av verksamheter.

Strategier

Bredbandsstrategi

I ÖP 2030 pekades Bredbandsstrategi ut som pågående arbete. Arbete med denna har sedan antagandet färdigställts och har därefter även aktualiserats vid ett tillfälle. I nuvarande ÖP finns strategin att satsningen på bredband fortsätta ska utvecklas. Bredbandsstrategi är framtagen med syfte att säkra utvecklingen av ett robust och säkert bredbandsnät som täcker dagens och framtidens behov enligt de nationella, regionala och lokala målen.

Fortsatt översiktsplanering: Fortsatt arbeta efter bredbandstrategins förutsättningar, mål och strategier för utbyggnad av bredband i Piteå kommun för åren 2021–2025.

Attraktiv stadskärna

Ett gestaltningsprogram för Piteå stadskärna, med fokus på utsmyckning, är utarbetat och färdigställt i december 2022. Gestaltningsprogrammet, ingår som en del i arbetet med en stadskärnestrategi som sker i samverkan med näringslivet och fastighetsägarna. Stadskärnestrategin är ett fördjupat strategidokument kopplat till kommunens översiktsplan.

Syftet med gestaltningsprogrammet är att göra Piteås stadskärna ännu mer attraktiv, levande och pulserande än vad den är idag. Detta genom att förbättra känslan, upplevelsen och det visuella intrycket av stadskärnan samt att även göra entréerna till centrum tydligare, som i sin tur ska locka fler besökare och aktörer till stadskärnan.

Fortsatt översiktsplanering: Fortsätta arbeta efter gestaltningsprogrammet som slår fast vikten av att knyta an till både Piteås historia och utveckling. En strävan efter att synliggöra kultur samt höja medvetenheten om Piteås olika områden dvs stadsbygden, skärgården/kusten samt landsbygden och skogsbygden.

Riktlinjer

Riktlinjer för dagvattenhantering

Riktlinjer för dagvattenhantering och tillhörande anvisningar antogs 2019.

Fortsatt översiktsplanering: Riktlinjerna är i behov av en revidering.

Riktlinjer för inrättande av VO för VA

Riktlinjerna är antagna i juni 2022.

Fortsatt översiktsplanering: Riktlinjerna föreslås utgå i samband med antagandet av vattentjänstplanen.

Rutiner och övrigt av intresse för översiktsplanen

VA-planeringsprocessen

Kommunen har en väl inarbetad VA-planeringsgrupp bestående av funktioner från Samhällsbyggnadsförvaltningen avseende Samhällsutvecklare, planhandläggare, kommunekolog, miljöinspektör, Projektingenjör gata samt från utredningsingenjör VA-huvudmannen. Gruppen har dessutom en referensgrupp med tillhörande tjänstemannachefer och politiker, vilket leder till en kontinuitet, god dialog och samsyn i arbetet.

Kommunens VA-planeringsgrupp remitteras för stöd, synpunkter och bedömning till inkommande planärenden så som planbesked och detaljplaner, samt även granskar dagvattenutredningar. VA-planeringsgruppen deltar även i samband med strategisk planering och översiktsplanering, lämnar externa remissyttranden samt håller vid behov interna utbildningar.

Fortsatt översiktsplanering: Fortsätta arbeta inom VA-planeringsgruppens område som omfattar:

- Bedömer löpande vid behov vilka områden som kan ha behov av kommunalt VA utifrån LAV §6 samt vilka av vattentjänsterna som är aktuella. Utformar förslag till Kommunfullmäktige.
- Framtagande av riktlinjer för dagvatten
- Framtagande av vattentjänstplan
- Bevakar och planerar åtgärder inom ramen för åtgärdsprogram för Bottenvikens vattenförvaltning

Kulturmiljö

Regeringen beslutade i januari 2020 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en systematisk översyn av regelverket för bland annat bygglov som resulterade i betänkandet *Ett nytt regelverk för bygglov* (SOU 2021:47). Där föreslår att utpekande av särskilt värdefulla kulturmiljöer ska vara obligatoriska i kommunernas översiktsplaner. Vidare har Länsstyrelsen i Norrbotten, i samband med fördjupade översiktsplaner, rekommenderat kommunen att använda benämningen ”särskilt värdefulla kulturmiljöer” vid utpekanden i översiktsplaneringen.

Fortsatt översiktsplanering: I ÖP 2030 delas kulturmiljöer upp i "hänsynsområden" och "utvecklingsområden" för kulturmiljö. Fortsättningsvis kan endast begreppet "särskilt värdefulla kulturmiljöer" användas.

Piteå kommun har ett kommunalt kulturmiljöprogram som fungerar som ett redskap för information internt och externt samt handläggning internt. Behov finns av att aktualisera programmet och anta detta politiskt och på så sätt kan kommunen arbeta med bevarande och utveckling av kulturmiljön på ett ändamålsenligt sätt.

Godsutredning

En viktig fråga för kommunen är det framtida behovet av godsbangårdar i kommunen. Det behövs dels för att kunna ställa krav utöver resultaten i "Idéstudie Ny godsbangård Piteå" (UDN 2008:29). Kommunen behöver även utreda om det finns något behov av någon ytterligare godsbangård eller godsterminal som skulle kunna ägas av kommunen eller av staten.

Fortsatt översiktsplanering: En godsutredning pågår under 2023, som ska beskriva det framtida behovet av en godsbangård på Haraholmen i Piteå i och med etableringen av Norrbottenbanan. Utredningen ska även beskriva behovet av kompletterande statliga godsbangårdar i kommunen.

Fritidsanläggningar

Kultur- och fritidssektorn har avgörande betydelse för kommunens attraktivitet och människors välbefinnande. Kultur- och fritidsnämndens uppdrag är att erbjuda anläggningar, miljöer och ekonomiska förutsättningar för kultur- och fritidsverksamheter så att alla medborgare kan välja vilka upplevelser, aktiviteter eller evenemang de vill ta del av eller delta i. Idrottsanläggningar och simhallar fyller en viktig funktion för idrott, som aktivitetshus och mötesplats för medborgarna. Kommunen behöver även tillhandahålla simhallar för den lagstadgade simundervisningen. Framtiden och en ökad befolkning ställer nya krav på kommunens idrottsanläggningar och simhallar. Nya målgrupper och nya aktiviteter kräver anläggningar som motsvarar krav och förväntningar.

Fortsatt översiktsplanering: En översyn av kommunens idrottsanläggningar och simhallar har genomförts som omfattar nulägesbeskrivning, nyttjandegrad och framtida behov. Särskilt behov finns av fördjupade utredningar och fortsatt arbete gällande inriktningen för kommunens simhallar idag och i framtiden samt huruvida befintliga simhallar bör renoveras eller nybyggnation genomföras. Behov finns även att göra utpekanden i mark- och vattenanvändningskartan för verksamhetsområden för sport och rekreation, där ett sammanhållet aktivitetsområde för samlokalisering av anläggningar är önskvärt.

Natur

Kraftiga sänkningar har gjorts gällande möjligheten att ansöka om och erhålla externa naturvårdsmedel vilket påverkar kommunens möjligheter att jobba med naturområdet. Samtidigt finns en pandemieffekt som hänger kvar där människor har letat sig ut i naturen och fått ökat intresse för friluftsliv. Dessutom finns ett exploateringsstryck på kommunens tätortsnära natur.

Fortsatt översiktsplanering: Ställningstaganden och inriktningar för dessa frågor och olika intressen skulle kunna göras i en så kallad grönpå, vilket saknas i kommunen idag.

Värmestresskartering och sårbarhetsanalys

På grund av klimatförändringarna, i hela världen såväl som i Sverige, blir uppkomsten av värmeböljor ett verkligt problem. Piteå kommun har med anledning av det tagit fram en utredning om värmestresskartering med tillhörande sårbarhetsanalys. Syftet med karteringen är att identifiera områden med ökad risk för värmestress samt att bevara och skapa svala platser för befolkningen.

Fortsatt översiktsplanering: När kommunen planerar och bygger nytt är det nödvändigt att förstå hur framtida byggande kan påverka omgivningen. Det är viktigt att överväga eventuell uppkomst av värmestress och se till att det finns tillräckligt med svalkande platser. För att säkerställa att redan befintliga områden och byggnader inte hamnar i riskzonen på grund av framtida byggande är en viktig förutsättning bevarande och ökning av grönområden, skogsområden och svalkande platser.

Värmekarteringen tillsammans med en kartering av trädkrontäckning i tätorterna är relevanta planeringsunderlag att beakta. Boverket har tagit fram analysmaterial avseende Nationell kartläggning av träd i städer och tätorter som kan utgöra stöd i arbetet. Denna behöver bearbetas lokalt.

Resvaneundersökning

Senast Piteå kommun genomförde en Resvaneundersökning var 2023 med syfte att undersöka hur invånare i Piteå reser, vilken tillgång de har till olika färdmedel samt vilka attityder de har till olika färdmedel och åtgärder. I Piteå kommuns Program för gång och cykel som antogs 2022 beslutades att en ny resvaneundersökning ska genomföras vart femte i år i syfte att följa upp kommunens mål för gång- och cykel.

Fortsatt översiktsplanering: Resvaneundersökningarna resulterar i ett underlag som kommunen kan använda i sitt fortsatta arbete med planering för och genomförande av åtgärder med målsättningen att öka andelen hållbara resor.

Drönare i fysisk planering

Användningen av drönare har ökat kraftigt i Sverige och EU i stort. Drönarbranschen är en framtidsbransch med stor potential för samhällsnyttan. Användningen av drönare har potential att skapa många arbetstillfällen och miljömässigt hållbara transportlösningar. Mot bakgrund av den tekniska utvecklingen, den ökade användningen och drönares stora potential ser regeringen behov av ytterligare underlag och förslag på reglering gällande exempelvis intressekonflikter, flygsäkerhet och integritet. Transportstyrelsen har fått ett regeringsuppdrag att utreda frågorna vidare. Bland annat ska man utreda hur genomförandet av U-space (ett luftrum där vi i framtiden kan blanda bemannad och obemannade transporter) och integration av drönare kan bidra till de transportpolitiska målen och klimathandlingsplanen, som ska överlämnas till Regeringskansliet den 30 augusti 2024.

Fortsatt översiktsplanering: Drönare kommer påverka och bli en del av kommuners och regioners fysiska planering och infrastrukturplanering. Det är i den strategiska översiktsplaneringen som kommunen kommer kunna påverka frågan om drönare. Frågor som kommunen behöver ta ställning till är bland andra; hur drönartrafiken ska få flyga inom kommunen, vilka områden som bör undvikas att flyga över och vilka landningsplatser och nödländningsplatser som ska finnas att tillgå.

Behovsutredning

Miljö- och tillsynsnämnden har uppdraget att bidra till en hållbar utveckling och värna om kommuninnevärnans hälsa, både idag och för kommande generationer. Miljö- och tillsynsnämnden ska som operativ tillsynsmyndighet enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) upprätta en treårig behovsutredning för nämndens ansvarsområden inom Miljöbalk (1998:808) samt Livsmedelslag (2006:804) och Alkohollag (2010:1622) och Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Tillsyn är ett av samhällets viktigaste redskap för att nå en hållbar utveckling.

Fortsatt översiktsplanering: Miljö- och tillsynsnämnden ska genom miljöövervakning följa och informera om luft, mark, vatten och buller samt miljöns inverkan på människors hälsa i kommunen.

Besvärstudie

Besvärundersökning 2023 ämnar positivt bidra till Piteå kommuns miljö- och hälsoskydds- och samhällsplaneringsarbete i enlighet med de svenska miljökvalitetsmålen samt det övergripande generationsmålet. Detta genom att bidra till en djupare förståelse för hur invånarna i åldrarna 16–70 år i vissa utpekade bostadsområden i Piteå påverkas bland annat av buller och luftföroreningar samt utveckling över tid. Undersökningen ämnar vidare bidra till en djupare förståelse för hur invånarna mår och trivs i sina bostadsområden. Besvärundersökning har genomförts vart femte år sedan 1985.

Fortsatt översiktsplanering: Fortsatt genomföra undersökningen och använda denna som underlag i översiktsplaneringen.

Motverka segregation

Fysisk planering kan bidra till att minska segregation genom att förbättra situationen i områden med socioekonomiska utmaningar och redan i den översiktliga planeringen göra åtgärder för att tidigt motverka strukturella orsaker till segregation. Det handlar om att skapa jämlika och jämställda uppväxt- och levnadsvillkor samt goda livschanser för alla. De fysiska planeringsåtgärderna kan inte ensamt lösa segregation utan behöver även kompletteras med sociala planeringsåtgärder.

Fortsatt översiktsplanering: För att motverka en segregerad stad och rumslig uppdelning mellan befolkningsgrupper i samhället kan bland andra följande fysiska planeringsåtgärder bidra; kommunen

bör arbeta för att erbjuda ett varierat bostadsbestånd – olika upplåtelseformer och variation (blandstad) inom samma område, sammanlänka och överbygga barriärer mellan olika stadsdelar och stadskärnan med god infrastruktur och bebyggelse samt ha en helhetssyn och en övergripande plan för kommunen.

Jämställdhet

Hur mark ska användas grundlägger många villkor som har betydelse för kvinnor, män, flickor och pojkars liv och vardag. Det är därför viktigt att integrera jämställdhetsperspektivet i samhällsplaneringen. En jämställd, integrerande och barnvänlig livsmiljö är beroende av att kommunen gör medvetna val vid planering när service, skolor, barnomsorg, bostäder, arbetsplatser och kollektivtrafik ska lokaliseras och hur de lokaliseras i förhållande till varandra.

Fortsatt översiktsplanering: Piteå kommun behöver fortsätta jobba med dessa perspektiv utifrån bland annat orörlig arbetsmarknad och kvinnors hälsa men även för en integration och utifrån barnperspektivet.

Uppföljning strategier

I ÖP 2030 har ett antal inriktningar och strategier formulerats till varje temaområde. Inriktningen beskrivs i den inledande texten till varje tema och berättar ”det är hit vi vill”. Strategierna beskriver hur vi ska arbeta för att nå dit vi vill och syftar till att visa principerna för Piteås utveckling.

I tabellen nedan görs en uppföljning av översiktsplanens övergripande strategier, som visar i vilken grad kommunen genomfört arbete kopplat till strategierna. Genomförandet av varje strategi bedöms utifrån färgkoderna grön, gul eller röd. Denna uppföljning ska ge en anvisning om kommunen arbetar utifrån nuvarande strategier.

	Arbete pågår/ är genomfört	Arbete pågår/ insatser delvis genomförda	Arbete pågår ej	Ev. kommentarer
Bostäder och byggande				
Piteå kommun ska stimulera byggande och erbjudande av goda och varierade bostäder av olika hustyper, storlekar och upplåtelseformer, vilket möjliggör inflyttning och gynnsamma flyttkedjor.				Strategin ger stöd i fråga där det finns utmaningar t ex gällande tillskapande av bostadsrätter i kommunen.
God planberedskap och ett aktivt kommunalt agerande ska möjliggöra en större nyproduktion och ett varierat byggande av bostäder såväl i som utanför Piteå stad. Områden som bedöms lämpliga för såväl flerfamiljshus som enfamiljshus ska identifieras.				Kommunen gör utpekanden och har goda planeringsunderlag. När det finns exploaterar genomförs detaljplan.
I centrum, stadsdelscentra och landsbygdscentra där ”blandstad” utgör målbild ska planeringen styra mot en blandning av boende, handel och verksamheter. Bebyggelseområden inom respektive centra ska länkas samman genom ny bebyggelse och grönstrukturer med bra gång- och cykelstråk.				Strategin arbetas efter.
För att uppnå befolkningsmålet 46 000 och därefter ha stark tillväxt behöver kommunen fokusera på ett antal stora områden som ger stora volymer av bostäder. - Centrum stärks genom tillkomst av större exploateringsområden (exempel på dessa är 2016) Västermalm, Kvarteren Rönne, Löjan, Lönnen med flera) inom befintlig stadsstruktur. Nya större kvarter med kapacitet för fler bostäder skapas. - Universitetsområdet ska utvecklas och fullföljas som en stadsdel för utbildning, forskning och boende med gröna stadsrum och tydliga kopplingar mot centrum. - Områden för olika typer av bostäder identifieras i stadsdelarna.				För att nå befolkningsmålet finns behov av att fortsatt satsa på stora områden, som ger stora volymer. Befolkningsmålet har ändrats sedan antagandet av ÖP 2030. Inriktningar och strategier i planen samt utpekanden i mark- och vattenanvändningskartan behöver ta höjd för det nya befolkningsmålet

- För landsbygdscentra görs fördjupade planer med bebyggelseutveckling i fokus. Orternas identitet stärks genom utveckling av befintliga centra. Nybyggnationer av flerfamiljshus styrs främst till respektive landsbygdscentra. - Övrig landsbygd möjliggörs exploatering baserat på efterfrågan.				
Gestaltning				Genom framtagande av arkitekturpolicy kan frågan om gestaltning hanteras där och strategierna i ÖP kan då helt eller delvis omarbetas. Möjligt integreras i andra temaområden, vilket skulle vara mer lämpligt.
Ny bebyggelse i Piteå ska utgå från historien och samtidigt vara nyskapande vad gäller arkitektur och ge nya bidrag med stadsmiljöer av hög kvalitet som stärker Piteås profil.				Strategierna arbetas efter i planer och projekt med varierat resultat vid genomförandet, dels pga. subjektiva bedömningar.
Gestaltningssprogram i tidiga skeden bör alltid finnas vid större exploateringar eller för känsliga områden.				Strategin arbetas efter. Kommunen ställer numer krav i markanvisningsavtal att ett gestaltningssprogram ska tas fram och godkännas av kommunen.
Piteå ska bygga vidare på de kvaliteter som präglar stadskärnan. Rutnäts- och kvartersstad, attraktiva gaturum och platser, en sammanhållen stadssiluett, trä och en tilltalande variation av detaljer ska känneteckna stadskärnan och utvecklas i byggandet. Nya byggnader ska söka harmoniera med omgivningen vad gäller skala, färg, material och karaktär.				Rutnäts- och kvartersstad, attraktiva gaturum, stadssiluett är något kommen aktivt arbetar med i all planering, byggande och gatuprojekt. Dessa punkter har även konkretiserats i diverse riktlinjer och gestaltningssprogram.
Stadsmiljöprogram med fokus på helhetsmiljöer för stads- och gaturummens och platsernas gestaltning, belysning, skyltning, möblering och funktionalitet och tillgänglighet ska finnas för att åstadkomma bra stadsmiljöer.				Finns riktlinjer och policys som rör gestaltade livsmiljöer som ger stöd i arbetet, samlat på kommunens hemsida. Saknas

				antaget stadsmiljöprogram.
Klimat och sol avgör bostädernas, gårdarnas och stadsrummens attraktivitet och ska vara vägledande för utformning av stads- och boendemiljöer				Strategin arbetas efter.
Piteås stränder ska få en mera framträdande roll i planeringen för användning året runt.				Strategin arbetas efter.
Grönstruktur				
Kvalitet, närhet och tillgänglighet, avseende grönstruktur, ska utvecklas såväl i centrum som i stadsdelar och byar. De gröna miljöerna ska erbjuda plats för aktivitet, möten, lek, motion och avkoppling året runt.				Ett utkast till Grönplan för stadskärnan finns framtaget. Viktigt bli utifrån ren luft och aktivt friluftsliv, attraktivitet, tillgänglighet och trygghet.
Piteå kommun ska i all planering säkerställa tillgången till grönska och gröna rum på kvartersmark. Gårdsmiljöerna ska innehålla grönska och plats för utevistelse.				
För landsbygdscentra inarbetas gröna frågor i fördjupade planer. Värdefulla områden och samlande platser för möten och aktiviteter bör utvecklas.				
Kultur och fritid				
Befintliga platser för kultur- och fritidsaktiviteter där nyttjandegraden är hög ska främjas vid utveckling. Nya anläggningar lokaliseras strategiskt för att öka möjligheten till samverkan och ekonomisk hållbarhet samt öka tillgängligheten och den upplevda tryggheten.				Behov finns av stöd i styrande dokument för genomförandet.
Vid nybyggnation samt om- och tillbyggnad av fastigheter som genomförs av kommunen och privata entreprenörer bör minst en procent av byggkostnaden avsättas till konstnärlig utsmyckning och gestaltning.				Behöver komma in i tidigt planering- och projekteringsskede.
Områden som pekas ut till följd av sina värden för bland annat friluftslivet ska värnas.				Strategin bör formuleras om så att den även omfattar att sådana områden, där det är möjligt, inte enbart ska värnas utan även utvecklas.
Stadens rum och platser ska utgöra naturliga mötesplatser och stimulera till rekreation, rörelse och fritidsaktiviteter.				
IT-kommunikation				
Kommunen ska identifiera underförsörjda områden och aktivt främja utbyggnad i dessa.				

Planeringen av IT-infrastrukturen ska samordnas med planeringen av övrig infrastruktur såsom vägar, fjärrvärme, biogas, vatten och avlopp.				
Avfallshantering och VA-försörjning				
Piteå kommun ska ha en VA-plan med en strategisk och långsiktig planering för dricksvatten, spillvatten och dagvatten.				Piteå kommuns VA-plan är en process som består av ett antal styrande dokument.
Samtliga kommunala vattentäkter och områden för reservvatten ska omfattas av vattenskyddsområde.				
Reservvattenförsörjning ska finnas i händelse av att huvudvattentäkten blir obrukbar.				Utredningar pågår.
I omvandlingsområden och förtätningar av bebyggelse ska hänsyn tas till vatten- och avloppsförsörjning.				Ingår i VA-planeringsprocessen. Tillsyn av små avlopp pågår enligt handlingsplan.
Piteå kommun ska verka för en regional samverkan vad gäller avfall.				Avtalssamverkan sker i regionen
Avfallshanteringens infrastruktur och aspekter ska beaktas tidigt i planeringsprocessen, särskilt fastighetsnära insamling och gemensamma inlämnings-/hämtställen.				Finns med i planprocessen.
Vid utbyggnad av allmän VA-försörjning prioriteras områden i nära anslutning till befintlig bebyggelse inom verksamhetsområde för vatten- och avlopp prioriteras.				
Kulturmiljö				
Kulturmiljöer är resurser att nyttja, den fysiska miljön och som regional utvecklingsfaktor.				Det finns många kulturmiljöer inom kommunen där resurser kan nyttjas mer.
Kulturmiljöer ska vara tillgängliga.				Pågår löpande och vid behov. (Strategin bör förtydligas; vad avses med tillgänglighet – finns olika typer av tillgänglighet)
Vid planläggning ska kommunen i ett tidigt skede beakta fornlämningar, kulturmiljöer, riksintressen, byggnadsminnen och odlingslandskap. - Särskilt utpekade kulturmiljöer – byggnadsminnen, fornlämningar och riksintressen för kulturmiljö – ska bevaras och vårdas (Hänsynsområden Kulturmiljö). – För värdefulla kulturmiljöer (Utvecklingsområden Kulturmiljö) ska utvecklingsplaner arbetas fram som				

säkrar kulturvärden och visar hur de kan nyttjas och utvecklas. – De odlingslandskap (Kultur, Odlingslandskap) som är utpekade för sina särskilda natur- och kulturmiljövärden, ska bevaras, nyttjas och utvecklas				
För de tätbebyggda trähusmiljöerna inom Riksintresse för kulturmiljö i Piteå stad och kyrkstäderna (Öjeby kyrkstad, Hortlax och Norrfjärden) ska handlingsplaner för bevarande arbetas fram. Brand ska särskilt beaktas.				Framtagande av handlingsplaner och föreskrifter för brand pågår. Fortsatt arbete.
Klimat och energi				
Kommunen ska verka för lösningar som bidrar till att Piteå fortsatt är nettoexportör av förnybar energi.				Strategin arbetas efter. Exempelvis i vinbruksplanen finns utpekade områden lämpliga för vindkraftsetableringar.
Kommunen ska verka för att förnybara drivmedel ska bli ett reellt alternativ för hållbara transporter.				Införande av el-bussar. Kommunen stöttar forskning av förnybara bränslen, t ex tall-dieselolja och metanol. Skog en viktig del för kommunens cirkulära ekonomi.
En effektiv energianvändning ska beaktas tidigt i planeringsprocessen vid exempelvis byggande samt resor och transporter.				Genomförs tidigt i processen genom hållbarhetsbedömningar. Kravställning på kommunal byggnation finns. Utvecklingsbehov finns.
Den fysiska planeringen ska ta hänsyn till behovet av mark för distribution av energi (för fjärrvärme, fjärrkyla, vindkraft, solenergi och bioenergi etcetera).				I vinbruksplanen finns utpekade områden lämpliga för vindkraftsetableringar. Utpekande av områden för annan förnybar energi kan göras.
Genom satsningar på infrastruktur ska förutsättningar skapas för alternativa transportfordon och drivmedel (exempelvis laddstationer för elbilar och tankställe för biobränsle).				En grund i laddinfrastruktur är framtagen sedan ÖP 2030 antogs och vidare utveckling har skett, t ex införandet av el-bussar och etablering av vätgasmack.

Piteå kommun ska planera för en säker, tillräcklig och smart kraftförsörjning (exempelvis smarta elnät och förutsättningar för etablering av energiintensiva verksamheter) där hänsyn tas till och utgår ifrån befintlig infrastruktur				Saknas strategi för tilltänkta etableringar.
Miljö, hälsa och säkerhet				
I Piteå kommun ska det alltid utifrån miljö, hälsa, säkerhet och klimatförändringar tidigt i planprocessen beaktas: – Erosion och markföroreningar – Buller och luftkvalitet – Radonrisk – Risk för glidning, ras eller skred – Sannolikhet för översvämningar				Genomförs, kan bli bättre. Kopplar an till miljökvalitetsnormerna.
De tätbebyggda trähusmiljöerna i Piteå stad och i kyrkstäderna ska säkerställas, bland annat genom att en handlingsplan för brand ska tas fram.				
I Piteå kommun ska riktlinjer finnas för farligt gods.				Saknas.
Trafikplanering				Behov finns av mätbara mål kopplat till hållbara resor och transporter – Fortsatt arbete i trafikstrategin.
Vid nyetablering av bostäder och verksamheter bör lokaliseringen ske i nära anslutning till befintlig infrastruktur.				Genomförs delvis, flera intressen som styr.
Timmerleden och Norra Ringen via Västra länken/leden ska bilda ett gent vägnät som bidrar till en trygg, säker och smidig framfart, kortare restider och göra det enkelt att orientera sig				Utppekanden och utredningar framtaget; visar hur korsningspunkter och vägar belastas eller inte vid ett genomförande av Västra länken. Fortsatt arbete i Trafikstrategin.
Ett modernt resecenter, som ansluts till Norrbotniabanan, ska etableras för alla trafikslag				Arbete pågår; Resecentrumutredning, Dimensioneringsutredning, Planprogram Sörfjärden.
Goda förutsättningar för pendling till och från centrum och landsbygdscentra ska finnas. Kopplingar mellan trafikslagen ur ett hela-resan-perspektiv ska planeras med bland annat tillgång till strategiska pendlarparkeringar				Fortsatt arbete i Trafikstrategin. Beror bl a på framtida resecentrum och busstation. Fortsatte arbete med både kollektivtrafik och beteendeförändring gällande hållbart resande.

I centrum ska parkeringen ordnas så att markanvändningen effektiviseras och stadens skönhet och trevnad stärks. Parkering ska i första hand ske i parkeringshus som ger hög nyttjandegrad och i andra hand på kvartersmark.				
Vägmiljöernas utformning ska stödja den hastighetsplan som är beslutad.				Vid vissa förändringar krävs omformning av vägmiljön för att uppnå den hastighet som är beslutad.
Korta resor				
Vid ny- och ombyggnation av gång- och cykelvägar, ska möjligheten att separera cykel och fordonstrafik liksom gång- och cykeltrafik utmed huvudstråk beaktas.				Strategin arbetas efter. Finns inte alltid utrymme.
Gångbanor utformas gent och på ett sätt som medger en god tillgänglighet för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.				Vid nybyggnation eftersträvas universell utformning. Utmaning befintliga gc-vägar.
Betydelsefulla målpunkter som torg, parker, busshållplatser, skolor, arbetsplatser, fritidsanläggningar och andra besöksmål ska kopplas samman för fotgängare och cyklister. Särskilt fokus ska läggas på säkra skolvägar.				En målsättning som arbetas efter – resurser.
Kollektivtrafik				
Kommunen ska planera så att kollektivtrafiken når samtliga bostadsområden, inom tätortstrafikens upptagningsområde, i och utanför centrum.				
Medborgarna ska kunna resa hållbart genom tydliga körstråk, samt med korta restider som ska upplevas som användarvänliga med god framkomlighet.				Målsättning – resurser.
Pendlarparkering ska finnas i anslutning till knutpunkter för kollektivtrafik så att hela resanperspektivet vägs in.				Knutpunkt; Busstationen. Behov finns inför framtida resecentrum.
Godstrafik				
Piteå kommun ska verka för en avsmalning av Norrbottenbanan korridor och ett fortsatt arbete med järnvägsplanen för Norrbottenbanan genom Piteå stad och övriga tätorter.				
Kommunen ska verka för att bangården flyttas från centrum.				I samverkan med Trafikverket. Godsutredning pågår.
Haraholmens Logistikcentrum ska vara resurseffektiv och erbjuda goda möjligheter till en kombination av transportslag, genom goda kommunikationer till hamnen på väg och järnväg.				
Skärgården och havet				

Skärgården ska göras tillgänglig genom en god infrastruktur – Under sommarhalvåret prioriteras farleder för båt- och fartygstrafik. – Under vinterhalvåret prioriteras Nördfjärdens isbana och skidspår				Bondökanalen. Isbanan prioriteras. Skidspår mindre prioriterat.
Boende och byggande i skärgården hänvisas i första hand till den inre skärgården. Exploatering i den yttre skärgården sker med småskalighet och med syfte att öka tillgängligheten				Viktigt med avvägningar om lämplighet vid exploatering i den inre skärgården. Fokus bör vara allmänna exploateringar; att öka tillgängligheten för alla. Ej begränsa den till enbart privatisering.
Alla områden, avsatta för naturskydd i yttre skärgården, är tysta områden som ska värnas. Utveckling som stärker reservatens tillgänglighet och attraktionskraft är önskvärd.				Inventering av tysta områden, ej enbart avgränsat till skärgården, är i uppstart.
Allmänhetens tillgång och tillträde till platser för att se och uppleva havet ska tryggas långsiktigt.				
Vatten				
Kommunens påverkade vattenförekomster ska återställas till en bättre ekologisk status så att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppfylls.				Visst återställande har gjorts av tidigare flötningsverksamhet.
Vid exploatering ska särskild hänsyn tas till havsvikar identifierade med höga naturvärden.				Behov av inventering av hela området
Vid planering av strandnära bebyggelse ska gemensamma båthamnar eftersträvas för att minska störningseffekten i vattenmiljön				Strategi bör även slås fast i LIS-planen.
Åtgärder mot kända problem i kustmynnande småvatten ska prioriteras eftersom dessa vatten har en stor betydelse för fiskbestånden i det kustnära havsområdet.				Tillämpas i löpande ärenden samtidigt finns mycket åtgärder kvar att göra
Natur				
Kommunen ska aktivt planera för naturområden som kan tillgodose människors behov av upplevelser, friluftsliv och rekreation.				Viktigt förhållningssätt som vi arbetar efter. För de tätortsnära områdena; behov av att lägga ett större fokus/tydligare strategi.
För särskilt värdefulla naturområden (Utvecklingsområden Natur) ska en plan för skötsel och utveckling tas fram så att områdets attraktivitet, tillgänglighet och värden kan tas till vara och säkras.				För vissa områden finns skötsel- och utvecklingsplaner, saknas för många – fortsatt arbete.

Ett antal naturområden som är typiska och unika för Piteå ska särskilt beaktas så att områdenas värden och funktioner inte försämras.				Tidigare fanns utpekande i mark- och vattenanvändningskartan, finns nu i planeringsunderlag. Vid en revidering av ÖP kan övervägande göras huruvida dessa områden särskild ska pekas ut eller inte.
Piteå kommun ska, som markägare, vara ett föredöme och bidra till det ekologiskt hållbara samhället genom att visa väg för hur sociala och ekologiska värden kan göras kända, tas till vara och säkras. Skogsbruk, skötsel och planering är sammanhang där Piteå kommun ska vara det goda exemplet.				Kommunen har utvecklat skogsbruket med hyggesfritt skogsbruk. Arbetas även med skötsel- och utvecklingsplan. Saknas dock antaget inriktningsbeslut. Kommunen kan arbeta mer med kompensationsåtgärder vid exploatering av den gröna strukturen. Fortsatt arbete kan göras i en Grönplan
Materialförsörjning				
Kommunen ska verka för att naturgrusavlagringar exploateras varsamt, för att inte störa dess ekologiska funktion och äventyra den framtida dricksvattenförsörjningen.				Ansökningar om bergtäkter, ofta i närhet till kommunens utflyktsmål. Intressekonflikt. Saknas strategier. Grushushållningsplan eller liknande kan hantera dessa frågor. Viktigt utifrån bl a Norrbottenabanan.
I områden där höga natur- och friluftsvärden finns, ska avvägning mellan behovet av materialet och skador på miljön särskilt uppmärksammas.				
Arbete och företagande				
Piteå ska ha ett gott företagsklimat och sträva efter att hela tiden bli bättre.				Styrande dokument/strategi för företagssamverkan/ besök pågår.
Det ska finnas god mark- och planberedskap både på kort och lång sikt. För att uppnå en effektiv markanvändning ska i första hand befintliga verksamhetsområden nyttjas:				Pågår ett arbete med att tydliggöra olika verksamhetsområdens karaktär och näringslivets behov.

– Särskilda satsningar ska ske inom befintliga företagsbyar (Universitetsområdet/Piteå – Science Park, Kompositbyn och Furunäsets företagsby). – Nya etableringar ska styras till ändamålsenliga verksamhetsområden.				Nya områden har tillkommit sedan antagande av ÖP2030 – Ex. Haraholmen.
Vid nyetablering ska särskild hänsyn visas till näringar som tar stora markområden i anspråk såsom skogsbruk, jordbruks- och rennäringarna.				
Fortsatt utvecklingsarbete i de utpekade tillväxtområdena.				Pågår, aktualiseras löpande utifrån näringslivsprogram.
Besök och handel				
Befintliga handelsplatser och arrangemangsplatser ska fortsatt prioriteras och stärkas.				Behov att tydliggöra evenemang/arrangemangsplatser.
Utveckling och expansion av handel bör ske i nära anslutning till befintliga handelsområden.				
I centrum ska handel och service prioriteras i gatuplan.				Strategin arbetas efter.
För att stärka konkurrenskraften ska inriktningen vara att bygga vidare på Piteås profil.				De strategiska målområdena utgör grund. Piteå som varumärke. Strategin kan utveckla/förtydligas.
Piteå ska vara en attraktiv, innovativ och hållbar destination.				Strategin kan utvecklas/förtydligas. Karaktär av en målformulering snarare än strategi.

Uppföljning utpekanden ÖP 2030

I ÖP 2030 har ett antal områden för bostäder och verksamheter identifierats, som ger en inriktning för områden som kan vara aktuella för exploatering. Piteå kommun följer löpande upp utpekade områden för bostäder i Handlingsplan ÖP 2030. Nedan följer en uppföljning av de i ÖP 2030 utpekade områden som "planerade verksamhetsområden":

Område	Genomfört arbete	Ev. kommentar
Haraholmen 1	Bebyggt.	Detaljplan klar. Infrastruktur klar. Ytor finns kvar för ytterligare verksamheter.
Haraholmen 2	Planprogram påbörjat.	Pausat pga fortsatt utredning gällande naturvärden och vattentäkt.
Pitholms industriområde	Delar av detaljplan föreslås upphävas.	
SCA, Munksund	Ingen planering pågår.	Hanteras i FÖP Munksund.
Backen, Piteå Centrum	Ingen planering pågår.	Inom Norrbotniabanans korridor.
Turbovägen, Öjebyn	Bebyggt.	
Öhn	Arbete pågår i FÖP Öjebyn.	Området behöver justeras utifrån FÖP.
Lomtjärn norra	Arbete pågår i FÖP Öjebyn, planbesked godkänt.	Området utreds för externt handelsområde.
Lomtjärn södra	Arbete pågår i FÖP Öjebyn.	Området föreslås utgå för verksamhet
Gotis, Öjebyn	Arbete pågår i FÖP Öjebyn.	Området föreslås utgå. Området behöver justeras utifrån FÖP.
Heden, Öjebyn	Arbete pågår i FÖP Öjebyn.	Del av området föreslås utgå till förmån för jordbruksmark. Området behöver justeras utifrån FÖP.
Hamnviken, Öjebyn	Arbete pågår i FÖP Öjebyn.	Området behöver justeras utifrån FÖP.
Grans, Öjebyn	Arbete pågår i FÖP Öjebyn.	Området föreslås tas bort. Området behöver justeras utifrån FÖP.
Acusticum, Berget	Arbete pågår till viss del inom området.	Utpekanden runt Acusticum bör ses över och justeras. Delvis planlagd.
Marans industriområde, Hortlax	Byggnation pågår.	
Sandholmen, Hortlax	Inget arbete pågår.	
Norrfjärden	Utpekanden gjorda i ÖP/FÖP Landsbygd. Områden delvis bebyggda.	Mindre del av området Håkinge kvar.
Rosvik	Utpekanden gjorda i ÖP/FÖP Landsbygd. Samtliga områden bebyggda.	
Sjulnäs	Utpekanden gjorda i ÖP/FÖP Landsbygd. Samtliga områden bebyggda.	

Uppföljning utpekat fortsatt arbete ÖP 2030

I ÖP 2030 har behov av fortsatt arbete identifierats och pekats ut. Nedan redovisas status på dessa aktiviteter:

Fortsatt arbete	Ev. Kommentar
Stadsmiljöprogram och förhållningssätt för byggande	Delvis genomförd. Stadsmiljöprogrammet utgörs idag av flera olika antagna riktlinjer och program som finns samlade på kommunens hemsida.
Utveckla verktyg för hållbar utveckling i samhällsplanering	Genomförd. Pågår löpande.
Bredbandsstrategi	Genomförd.
Handlingsplan/Program för kyrkstäderna (inklusive föreskrifter för brand)	Genomförd.
LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära lägen	Genomförd.
Fördjupning landsbygdscentra (färdigställs under 2017)	Genomförd.
Fördjupning stadsdelar	Pågår. FÖP Öjebyn med målsättning att antas 2023. FÖP Munksund och FÖP Bergsviken med målsättning att antas 2024.
Strategi för glesbygdens utveckling	Pågår med målsättning att antas 2023.
Riktlinjer för farligt gods	Ej genomförd.
Materialhushållning (Utredning samt plan för behovet av ballastmaterial, ur ett regionalt och långsiktigt perspektiv)	Ej genomförd.
Plan för att säkerställa särskilt värdefulla vattendrag.	Ej genomförd.
Plan för att säkra allmänhetens tillgång och tillträde till strategiska besökspunkter längs kusten där man kan se och uppleva havet.	Ej genomförd.